

Republika e Kosovës - Republika Kosova - Republic of Kosovo

AUTORITETI RREGULLATOR PËR SHËRBIMET E UJIT
REGULATORNI AUTORITET ZA USLUGE VOĐE
WATER SERVICES REGULATORY AUTHORITY

Raporti i Punës për Vitin – 2022

Mars, 2023

PËRMBAJTJA

LISTA E SHKURTESAVE	3
1. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE	4
2. KORNIZA LIGJORE.....	7
2.1 BAZA LIGJORE E NDRYSHUAR/ PLOTËSUAR GJATË PERIUdhËS RAPORTUESE	7
2.2 VËSHIRËSITË LIGJORE QË KA PASUR ARRU	7
3. ORGANIZIMI INSTITUCIONAL I ARRU	9
3.1 MISIONI DHE VIZIONI I ARRU-SË.....	9
3.2 VIZIONI.....	9
3.3 PËRGJEGJËSITË LIGJORE TË ARRU-SË	9
4. FUSHËVEPRIMI I ARRU	10
4.1 STRUKTURA ORGANIZATIVE E ARRU	12
4.2 BORDI I DREJTORËVE	14
4.3 EKZEKUTIVI I ARRU	14
4.4 BURIMET NJERËZORE.....	15
4.5 ASETET	15
5. AKTIVITETET PËR PERIUdhËN RAPORTUESE	17
5.1 AKTIVITETET E REALIZUARA NË VITIN 2022	17
5.2 PLANI PËR VITIN VIJUES	41
5.3 VEPRIMET E NDËRMARRA PËR RREGULLIMIN E SHËRBIMEVE TË UJIT	Error! Bookmark not defined.
6. SFIDAT DHE REKOMANDIMET.....	42
6.1 SFIDAT	Error! Bookmark not defined.
6.2 REKOMANDIMET	Error! Bookmark not defined.
7. RAPORTI FINANCIAR.....	44
7.1 TË HYRAT	44
7.2 BUXHETI I APROVUAR PËR ARRU.....	Error! Bookmark not defined.
7.3 SHPENZIMET BUXHETORE	44
8. ADRESIMI I REKOMANDIMEVE TË ZYRËS SË AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM.....	46
SHTOJCA 1: TË DHËNAT E OFRUESVE TË SHËRBIMEVE TË UJIT	47

SH-1.1: ANKESAT DHE NATYRA E ANKESAVE TË KONSUMATORËVE	47
SH-1.2: TREGUESIT E PERFORMANCËS TË OFRUESVE TË SHËRBIMEVE TË UJIT	48
SHTOJCA 2: TARIFAT PËR UJË DHE UJËRA TË NDOTUR	59

LISTA E SHKURTESAVE

ARRU	– Autoriteti Rregullator për Shërbimet e Ujit
BD	– Bordi i Drejtorëve të KRU-ve
IKSHPK	– Instituti Kombëtar i Shëndetit Publik të Kosovës
IAWD	– Shoqata Ndërkombëtare e Ujit të Danubit
IBNET	– Rrjeti Ndërkombëtar i Bechmarkingut
NJPMNP	– Njësia për Politika dhe Monitorim të Ndërmarrjeve Publike
Nj-I	– Njësia për inspektim
KNMU	– Këshilli Ndërministror për Ujërat
ME	– Ministria e Ekonomisë
MIE	– Ministria e Integriteteve Evropiane
MEF	– Ministria e Ekonomisë dhe Financave
MMPHI	– Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës
MTIN	– Ministria e Tregtisë, Industrisë dhe Ndërmarrësisë
KRU	– Kompanitë Rajonale të Ujësjellësit
KK	– Komisioni Funkcional Parlamentar i Kuvendit të Kosovës
KZA	– Komisioni për Zgjidhjen e Ankesave
UPF	– Uji i Pa Faturuar
PMA	– Plani i menaxhimit të aseteve
PB	– Plani i Biznesit
D-ÇL&L	– Departamenti për çështje ligjore dhe licencim
D-RP	– Departamenti për raportim dhe performancë
D-AF	– Departamenti për administratë dhe financa
D-T	– Departamenti për tarifa
DANUBIS	– Programi i Bechmarkingut të Vendeve të Regjionit të Danubit
ERRU	– Enti Rregullator i Ujit të Shqipërisë
QK	– Qeveria e Kosovës
QRSHP	– Qendrat Regjionale të Shëndetit Publik
GIS	– Sistemi informativ gjeografik
SCO	– Zyra Zvicerane për Zhvillim
SHUKOS	– Shoqata e Ujësjellësve dhe Kanalizimeve të Kosovës
SKZH	– Strategjia kombëtare për zhvillim
ZD	– Zëvendës Drejtori i ARRU
ZMP	– Zyrtar për Marëdhënie me Publikun
WAREG	– European Water Regulators (Shoqata Evropiane e Rregullatorëve të Ujit)

1. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Autoriteti Rregullator për Shërbime të Ujit (ARRU), është Autoritet i pavarur me mandat ligjor (sipas Ligjit Nr. 05/L -042 për Rregullimin e Shërbimeve të Ujit dhe Ligjit nr. 06/l - 088 për ndryshimin dhe plotësimin e ligjit nr. 05/l-042 për Rregullimin e Shërbimeve të Ujit) për rregullimin e veprimtarisë së ofruesve të shërbimeve të ujit (të pijshëm), të ujërave të ndotura dhe të furnizuesve të ujit me shumicë.

Roli dhe mandati i ARRU është që të monitorojë dhe të sigurojë që Kompanitë Regjionale të Ujit (KRU) ofrojnë shërbimeve cilësore, efçente, dhe të sigurta në baza jo-diskriminuese për tërë konsumatorët në Kosovë, duke pasur parasysh para së gjithash mbrojtjen e shëndetit publik dhe mbrojtjen e mjedisit.

Autoriteti Rregullator për Shërbime të Ujit ka përgjegjësinë edhe për të zhvilluar dhe avancuar kornizën rregullatore, plotësimin dhe avancimin me standarde të reja për të siguruar që Kompanitë Regjionale të Ujit të licencuara të ofrojnë furnizim me ujë të pijshëm dhe shërbime të ujërave të ndotura në mënyrë efikase dhe me kosto të përballueshme për të gjithë konsumatorët brenda zonës së shërbimit.

Ky raport përmbledh aktivitetet e realizuara të ARRU gjatë vitit 2022 (1 Janar 2022 deri 31 Dhjetor 2022) të departamenteve dhe njësive të inspektimit. Në shtojca të raportit do të jepen të përmbledhura në formë tabelash apo grafikonesh të numrit të ankesave, statusit të shqyrtimit të ankesave, një analizë të shkurtër të disa treguesve kyç të performancës së ofruesve të shërbimeve të ujit & ujërave të ndotur, tarifat e aplikueshme për vitin kalendarik 2023 dhe raportin financiar të ARRU-së. Sikur që është raportuar edhe në raportet tremujore gjatë vitit 2022, vlerësimi i përmbushjes së aktiviteteve është bërë kundrejt caqeve të vëna në Planin e Performancës për vitin 2022.

Përveç obligimit ligjor për hartim dhe dorëzim të Raportit Vjetor të Punës së ARRU-së në Kuvendin e Republikës së Kosovës, ky raport synon të jetë një burim shtesë informacioni për publikun dhe palët e interesuara për sa i përket performancës së Autoritetit në rregullimin e sektorit të shërbimeve të ujit të pijshëm dhe ujërave të ndotur. ARRU, në kuadër të mandatit të saj ligjor, publikon të gjitha raportet, urdhëresat dhe të dhënat tjera lidhur me aktivitetet dhe performancën e sektorit në web-faqen e saj <http://www.arru-rks.org>.

Përkundër të gjitha sfidave dhe vështirësive, ARRU falë angazhimit të stafit të saj dhe bashkëpunimit të mirë me KRU-të dhe palët tjera të interesit, ka arritur të realizojë obligimet e saj ligjore dhe të përmbushë synimet e saj strategjike.

Në vitin 2021 ka filluar së zbatuari Plani Strategjik i ARRU 2021-2023, në të cilin janë përcaktuar 6 (gjashtë) Synime Strategjike, të cilat burojnë nga mandati dhe përgjegjësitë ligjore që i ka ARRU. Përmes këtyre Synimeve Strategjike, ARRU synon të avancojë më tutje cilësinë e shërbimeve të sektorit të ujit në përgjithësi. Synimet Strategjike të definuar në Planin Strategjik 2021-2023 janë dhënë në vijim:

- Avancimi dhe zbatimi i legjislacionit dhe kornizës rregullatore;
- Avancimi dhe zbatimi i i procesit tarifor për periudhën 2022-2024;
- Përmirësimi i performancës së ofruesve të shërbimeve të ujit dhe ujërave të ndotur;
- Avancimi dhe përmirësimi i standardeve të shërbimeve;
- Avancimi i qëndrueshmërisë operative dhe financiare të ARRU; dhe
- Ngritja e profilit të ARRU në sektorin e ujit.

Raporti i Punës për vitin 2022, përkatësisht kapitulli 5 ku raportohet për aktivitetet e realizuara të ARRU për periudhën raportuese, është hartuar duke ndjekur logjikën e Synimeve Strategjike të cilat janë zbrërthyer pastaj në objektiva përkatëse. Raporti i Punës, krahas raportimit të aktiviteteve të realizuara,

njëkohësisht tregojnë edhe shkallën e përbushjes së aktiviteteve të prezantuara në Planin e Performancës për vitin 2022, analizon arritjet, ngecjet dhe ka ofruar sqarime në rast të mos realizimit të aktiviteteve të planifikuara.

Synimi strategjik 1: Avancimi dhe zbatimi i legjislacionit dhe kornizës rregullatore

Në kuadër të këtij synimi janë prezantuar aktivitetet e realizuara gjatë vitit 2022 për temat vijuese:

- aktet ligjore në të cilat është punuar për ndryshim dhe plotësim,
- vendimet e marra nga ARRU për çështje të rregullimit të shërbimeve dhe çështje tjera relevante, shqyrtimin e ankesave të konsumatorëve dhe procedimin më tej të këtyre ankesave,
- pjesëmarrja në proceset gjyqësore për shqyrtimin e ankesave të konsumatorëve,
- monitorimi i rregullt vjetor i plotësimit të kushteve të licencës nga KRU-të,
- monitorimi i zbatimit të projektit për hulumtimin e opinionit publik rreth kënaqshmërisë me shërbimet e ujit,
- takimi me përfaqësuesit e KRU-ve lidhur me zbatimin e kornizës ligjore, dhe
- hartimin e raporteve periodike të cilat kërkohen sipas kornizës ligjore.

Synimi strategjik 2: Avancimi dhe zbatimi i procesit tarifor për periudhën 2022-2024

ARRU, përmes departamentit të tarifave, gjatë vitit 2022 ka qenë e angazhuar me aktivitetet vijuese:

- monitorimin e aplikimit të procesit tarifor 2022-2024,
- monitorimin dhe raportimin i përbushjes së caqeve tarifore: faturimi, inkasimi, uji i pafaturuar, investimet kapitale nga burimet vetanake,
- takimi me përfaqësuesit e KRU-ve për çështje të përbushjes së caqeve tarifore,
- koordinimi me KRU-të në hartimin e Planit të Menaxhimit të Aseteve,
- hartimin e raporteve të rregullta periodike lidhur me procesin tarifor dhe përbushjen e caqeve tarifore.

Synimi strategjik 3: Përmirësimi i performancës së ofruesve të shërbimeve të ujit dhe ujërave të ndotur

Përgjegjësi e ARRU-së është monitorimi dhe raportimi i performancës së KRU-ve. Në kuadër të kësaj përgjegjësie janë planifikuar veprimet vijuese:

- pranimi dhe analizimi i të dhënave për treguesit e performancës së 7 KRU-ve,
- auditimi dhe verifikimi i saktësisë së të dhënave të pranuar nga KRU-të,
- përditësimi i bazës së të dhënave në modulën për ruajtje të dhënave (aplikacioni në MS Access) hartimi i raportit të auditimit / verifikimit të dhënave,
- hartimi dhe publikimi i raportit vjetor të performancës për ofruesit e shërbimeve të ujit në Kosovë,
- organizimi i vizitave inspektuese sipas kërkesave tek KRU-të.

Synimi strategjik 4: Avancimi dhe përmirësimi i standardeve të shërbimeve

Inspektimi i rregullt i veprimeve të ofruesve të shërbimeve të ujit dhe ujërave të ndotur ka për qëllim të verifikojë nëse ofruesit e shërbimeve kryejnë aktivitetet e tyre në pajtim me Ligjin Nr. 05/L-42 për Rregullimin e Shërbimeve të Ujit, në pajtim me rregulloret dhe vendimet e aprovuara nga ARRU. Aktivitetet specifike të organizuara për sa i përket inspektimit të rregullt dhe tematik janë dhenë në vijim:

- inspektimi i të dhënave lidhur me plotësimin e standardeve të shërbimit dhe nivelin e plotësimit të këtyre standardeve të shërbimit,
- përditësimi i të dhënave në modulën e inspektimit,
- hartimi dhe publikimi i raportit për plotësimin e standardeve të shërbimit,
- inspektimi i procedurave të faturimit të konsumatorëve,
- hartimi i raporteve individuale për 7 KRU-të me gjetjet nga inspektimi i faturimit,
- inspektimi i ujëmatësve të prodhimit,
- hartimi i raportit nga leximi i ujëmatësve të prodhimit, përfshirë rekomandimet për KRU-të,
- pjesëmarrja në punëtori dhe prezantimi i të dhënave nga inspektimet e kryera.

Synimi strategjik 5: Avancimi i qëndrueshmërisë operative dhe financiare të ARRU

Që ARRU të mund të operojë dhe të ushtrojë përgjegjësitë e saj ligjore, është esenciale që ARRU të sigurojë burimin financiar. ARRU siguron të hyrat nga mbledhja e taksave vjetore të licencimit (TVL) prej KRU-ve.

Synimi strategjik 6: Ngritja e profilit të ARRU në sektorin e ujit

ARRU gjatë vitit 2022 ka vazhduar bashkëpunimin dhe komunikimin konstruktiv me të gjitha institucionet dhe palët e interesit në Kosovë me qëllim të diskutimit të çështjeve me interes të dyanshëm. Takime të rregullta janë mbajtur me akterët vijues:

- Komisionin Parlamentar për Ekonomi, Industri, Ndërmarrësi dhe Tregti,
- përfaqësuesit e Ministrisë së Ekonomisë - Njësia për Politika dhe Monitorim të Ndërmarrjeve Publike,
- përfaqësuesit e Institutit Kombëtar të Shëndetit Publik (IKSHPK) – përfshirë Qendrat Regjionale të Shëndetit Publik (QRSHP),
- përfaqësuesit e Ministrisë së Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturë (MMPHI) - Autoriteti Rajonal i Pellgjeve Lumore;
- përfaqësuesit e Kompanive Regjionale të Ujësjellësve (KRU-të) dhe Bordet e Drejtorëve të KRU-ve,
- përfaqësuesit e Ministrisë së Financave (MF),
- përfaqësuesit e donatorëve të involvuar në sektorin e ujit në Kosovë.

ARRU gjithashtu ka realizuar takime dhe ka mirëmbajtur komunikimin dhe bashkëpunimin me organizatat dhe rregullatorët e ujit të vendeve të regjionit (Shqipëri, Mali i Zi dhe Maqedoni e Veriut), ka vazhduar bashkëpunimin me Rregullatorët Evropianë për Ujë - WAREG (European Water Regulators), DANUBIS (Danube Utility Benchmarking and Information Sharing) që është platformë komunikimi dhe shkëmbimi e njohurive dhe të dhënave për shërbimet e furnizimit me ujë dhe kanalizimeve në Evropën Juglindore, Lindore dhe Qendrore.

Në aspektin e organizimit dhe funksionimit të brendshëm, për ARRU është me rëndësi që stafi të jetë i përgatitur për sfidat e vazhdueshme me të cilat përballlet. Është me rëndësi që ARRU si institucion të jetë atraktiv për ekspertët, që të investohet në ngritjen e kapaciteteve të personelit në fushën e rregullativës ujore. Duke qenë se në Kosovë impiantet e para për përpunimin e ujërave të ndotur janë futur në operim tashmë, sfida për ARRU-në do të jetë caktimi i tarifave “të drejta” për ujërat e ndotur dhe përpunimin e tyre.

Nëse shiqohet performanca e sektorit që rregullon ARRU, disa nga treguesit kryesor të performancës janë dhenë në **Shtojcën 1.3**, mund të raportohet se ka një përmirësim të lehtë (zvogëlim) të humbjeve të ujit për 2% krahasuar me vitin paraprak.

2. KORNIZA LIGJORE

Autoriteti Rregullator për Shërbimet e Ujit (ARRU) është themeluar me Ligjin nr. 05/L-042 për Rregullimin e Shërbimeve të Ujit. Ky ligji e përcakton kornizën për rregullimin ekonomik të kompanive publike që ofrojnë furnizim me ujë të pijshëm dhe shërbime të ujërave të ndotura në Kosovë, si dhe përcakton përgjegjësitë dhe autorizimet e ARRU, si rregullator i pavarur që i përgjigjet Kuvendit të Republikës së Kosovës. Në bazë të këtij ligji ARRU ka nxjerrë aktet normative sekondare, në bazë të cilave është rregulluar veprimtaria dhe janë specifikuar detyrat, përgjegjësitë dhe obligimet e të gjitha palëve (ARRU, ofruesve të shërbimeve, konsumatorëve, etj.).

Baza ligjore dhe rregullative sipas së cilës funksionon ARRU është dhënë në vijim:

- Ligji Nr. 05/L-042 për rregullimin e shërbimeve të Ujit dhe Ligji Nr. 06/l-088 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr. 05/L-042 për Rregullimin e Shërbimeve të Ujit.

ARRU, ka kompletuar më tej përgjegjësit, funksionet dhe procedurat e punës, përmes legjislacionit dytësor të përmbledhura si në vijim:

- Rregullore Nr. 04/2016 për Inspektimin e Përbushjes së Obligimeve Rregullatore nga Ofruesit e Licencuar të Shërbimeve të Ujit në Kosovë,
- Rregullore Nr. 05/2016 për Licencimin e Ofruesve të Shërbimeve të Ujit në Kosovë,
- Rregullore Nr.06/2016 për Ndërprerje nga Shërbimet e Ujit në Kosovë,
- Rregullore Nr. 09/2019 për Zgjidhjen e Ankesave të Konsumatorëve,
- Rregullore Nr.10/2019 për Standardet Minimale të Shërbimeve të Ujit në Kosovë,
- Rregullore Nr. 11/2019 për ndryshimin dhe plotësimin e rregullores nr. 03/2016, rregullores nr. 04/2016, rregullores nr. 05/2016, rregullores nr. 06/2016 dhe rregullores nr. 07/2016,
- Rregullore Nr. 12/2020 për Përcaktimin e Tarifave për Shërbimet e Ujit në Kosovë,
- Rregullore Nr. 13/2021 për Kartën e Konsumatorit dhe Rregullimin e Marrëdhënieve Juridike në mes të Konsumatorit dhe Ofruesit të Shërbimeve të Ujit,

2.1 SFIDAT LIGJORE ME TË CILAT BALLAFAQOHET ARRU

Ligji bazë sipas të cilit ARRU organizon funksionimin dhe aktivitetet e veta është Ligji Nr. 06/L-088 për ndryshimin dhe plotësimin e ligjit Nr. 05/L-042 për Rregullimin e Shërbimeve të Ujit dhe rregulloret përkatëse që rregullojnë fushat specifike të punës së ARRU, siç janë listuar më lartë.

Gjatë periudhës së zbatimit të Ligjit për Shërbimeve të Ujit, ARRU ka identifikuar zbrazëti të cilat mund të vlerësohen si sfida për sektorin. Disa nga çështjet e identifikuara janë: pronësia pajisjeve matëse të ujit dhe definimi i specifikacioneve të pajisjeve për matje të ujit, aspektet teknike të instalimit të infrastrukturës së ujit dhe kanalizimit, faturimi dhe arkëtimi për institucionet fetare, faturimi dhe arkëtimi për ujin e shpenzuar në hidrant, fontanat publike, pagesa e faturave të ujit për konsumatorët me gjendje të vështirësuar ekonomike (rastet sociale), etj. Me ligjin ekzistues të gjitha këto raste janë të lira nga pagesa për shërbimet e ujit dhe ujërave të ndotur, që paraqet ngarkesë tejet të madhe për ofruesit e shërbimeve.

Komisioni Parlamentar për Ekonomi, Industri, Ndërmarrësi dhe Tregti në fillim të vitit 2022 ka kërkuar nga ARRU që të hartojë një draft të Ligjit të ri për Rregullimin e Shërbimeve të Ujit.

ARRU ka dorëzuar një draft të këtij Ligji tek Komisioni Parlamentar në Maj 2022 dhe ka qenë në takim me anëtarët e komisionit për të arsyetuar ndryshimet e propozuara. Që nga atëherë Komisioni Parlamentar nuk ka bërë asnjë veprim për të proceduar tutje këtë draft ligj.

3. ORGANIZIMI INSTITUCIONAL I ARRU

3.1 MISIONI DHE VIZIONI I ARRU-SË

ARRU, si autoriteti i pavarur rregullator për shërbimet e ujit, ka përgjegjësi të sigurojë ofrimin e shërbimeve cilësore, efçente dhe të sigurta në baza jo-diskriminuese për të gjithë konsumatorët në Kosovë. ARRU ka të definuar misionin e saj si në vijim:

Definimi i misionit:

“Rregullimi i shërbimeve të ujit në mënyrë efektive dhe transparente në pajtim me praktikën e mira Evropiane, të cilat sigurojnë që ofruesit e shërbimeve të ujit të japin shërbime kualitative, të qëndrueshme dhe me çmime të përballueshme për konsumatorët në tërë Kosovën, duke pasur parasysh mbrojtjen e shëndetit publik dhe ruajtjen e mjedisit”.

3.2 VIZIONI

Bazuar në kornizën ligjore, ARRU përveç rregullimit të shërbimeve të ujit, ka për obligim të monitorojë që ato shërbime të ofrohen sipas standardeve. Në këtë kuptim vizioni i ARRU është definuar si:

Definimi i vizionit:

“Shërbime cilësore, të sigurta dhe efçente të shërbimeve të ujit për të gjithë konsumatorët në Kosovë”.

3.3 PËRGJEGJËSITË LIGJORE TË ARRU-SË

Bazuar në Ligjin Nr. 05/L-042 për Rregullimin e Shërbimeve të Ujit, Autoriteti Rregullator për Shërbimet e Ujit (ARRU) ka për detyrë rregullimin e veprimtarive të ofruesve të shërbimeve të ujit, ujërave të ndotura dhe të furnizuesve të ujit me shumicë.

Përgjegjësitë kryesore të ARRU janë përshkruar si në vijim:

- (i) Licencojë ofruesit e shërbimeve dhe të mbikëqyrë zbatimin e kushteve të përcaktuara me licencë të shërbimit në mënyrë që të mbrojnë interesat e konsumatorëve dhe të sigurojë që tregu të zhvillohet në mënyrë të rregullt dhe brenda kuadrit ligjor;
- (ii) Përcaktojë tarifën e ofruesit të shërbimeve të ujit të pijshëm, ujërave të ndotur dhe ujit me shumicë, duke siguruar që tarifën të jenë të drejta, të arsyeshme dhe të mundësojnë qëndrueshmërinë financiare të ofruesve të shërbimeve;
- (iii) Vendos standardet e shërbimit dhe mbikëqyrë zbatimin e tyre nga ofruesit e shërbimeve të ujit;
- (iv) Monitorojë performancën e KRU, duke i nxitur dhe inkurajuar për të ngritur efikasitetin dhe qëndrueshmërinë operative dhe financiare;
- (v) Zgjidhë ankesat e konsumatorëve, për të cilat konsumatori pretendon se ofruesi i shërbimit ka vepruar në kundërshtim me legjislacionin përkatës në fuqi;
- (vi) Inspektojë përmbushjen e standardeve të shërbimit dhe zbatimin e akteve ligjore të Autoritetit;
- (vii) Hartojë dhe miratojë rregullore dhe vendime rregullatore në pajtim me autorizimet që ka në bazë të Ligjit Nr. 05/L-042 dhe Ligjit Nr. 06/I -088 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit nr. 05/I-042 për Rregullimin e Shërbimeve të Ujit dhe ligjeve tjera të aplikueshme.

4. FUSHËVEPRIMI I ARRU

Autoriteti është themeluar në bazë të rregullores së UNMIK-ut 2004/49 si Zyre Rregullatore për Ujë dhe Mbeturina (ZRRUM). Më vonë, përmes Ligji Nr. 05/L-042 për Rregullimin e Shërbimeve të Ujit, është transformuar në autoritet të pavarur me kompetenca dhe përgjegjësi institucionale vetëm mbi sektorin e shërbimeve të ujit.

ARRU është institucion i pavarur me përgjegjësi për rregullimin e shërbimeve të ujit në Kosovë me llogaridhënie të drejtpërdrejtë para Kuvendit të Republikës së Kosovës. ARRU mbikëqyret dhe komunikon me Kuvendin e Kosovës përmes Komisionit Parlamentar për Ekonomi, Industri, Ndërmarrësi dhe Tregti.

Rregullimi i shërbimeve të ujit realizohet përmes Licencimit të ofruesve të shërbimeve të ujit të pijshëm dhe ujërave të ndotur, të cilët operojnë në zonat e tyre përkatëse të shërbimit. ARRU ka licencuar 7 Kompani Regjionale të Ujit (KRU) dhe 1 kompani për furnizim të ujit me shumicë që është NHE Ibër-Lepenci. Ripërtëritja e licencave për këto ndërmarrje është bërë në vitin 2018 në kohëzgjatje prej 8 vitesh, në pajtim me kornizën ligjore të përcaktuar me Ligjin Nr. 05/L-042 si dhe Rregulloren Nr. 05/2016 për Licencimin e Ofruesve të Shërbimeve të Ujit në Kosovë.

Kompanitë e licencuara për ofrimin e shërbimeve të ujit në Kosovë janë:

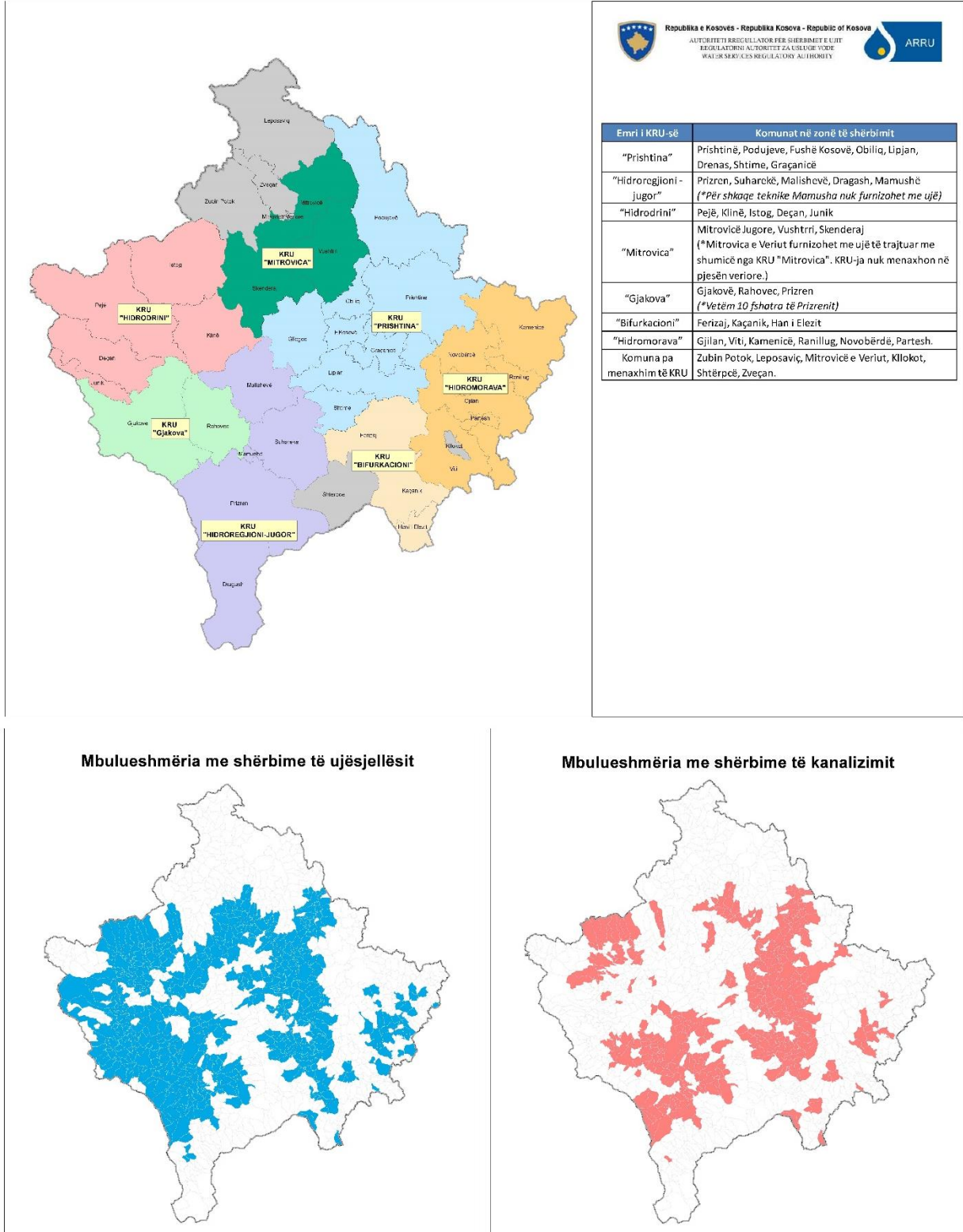
- KRU Prishtina Sh. A. ofron shërbimet në komunat: Prishtinë, Fushë Kosovë, Obiliq, Podujevë, Lipjan, Shtime, Drenas dhe Graçanicë.
- KRU Hidroregjioni Jugor Sh.A. ofron shërbimet në komunat: Prizren, Malishevë, Suharekë, Dragash dhe Mamushë.
- KRU Hidrodrini Sh.A. ofron shërbimet në komunat: Pejë, Istog, Klinë, Junik dhe Deçan.
- KRU Mitrovica Sh.A. ofron shërbimet në komunat: Mitrovicë, Skënderaj dhe Vushtrri. Gjithashtu kjo KRU ofron ujë të trajtuar me shumicë për komunat në pjesën veriore të Kosovës, por duke qenë se këto komuna nuk janë të integruara nën menaxhimin e KRU Mitrovica, këto sisteme të furnizimit me ujë nuk operohen dhe nuk mirëmbahen nga KRU Mitrovica, ndërsa konsumatorët nuk faturohen dhe nuk ka arkëtim për ujë.
- KRU Gjakova Sh.A. ofron shërbimet në komunat: Gjakovë, Rahovec dhe në disa fshatra të komunës së Prizrenit.
- KRU Hidromorava Sh.A. ofron shërbimet në komunat: Gjilan, Kamenicë, Viti. Komuna e Novobërdës, Parteshit dhe Ranillugut janë pjesërisht të integruara nën strukturat menaxhuese të KRU Hidromorava, ndërsa komuna e Klllokotit nuk është fare e integruar.
- KRU Bifurkacioni Sh.A. ofron shërbimet në komunën: Ferizaj, Kaçanik dhe një pjesë të zonës së shërbimit të Hanit të Elezit. Komuna e Hanit të Elezit është në proces të integrimin nën menaxhimin e KRU Bifurkacioni, ndërsa komuna e Shtërpçës nuk është ende e integruar.
- Kompania e vetme e licencuar që ofron shërbime të ujit me shumicë është Ndërmarrja Hidro Ekonomike (NHE) Ibër-Lepenci Sh.A. që furnizon me ujë të papërpunuar KRU Mitrovica Sh.A. dhe KRU Prishtina Sh.A.

ARRU nuk ka licencuar, nuk ka aprovuar tarifa dhe nuk monitoron kompanitë që operojnë në 4 (katër) komunat në veri të Kosovës (Mitrovica e Veriut, Zveçani, Zubin Potoku dhe Leposaviqi), në komunën e Shtërpçës dhe në komunën e Klllokotit.

Komuna e Shtërpçës, përkundër vullnetit politik, ende nuk është integruar nën menaxhimin e KRU Bifurkacioni për arsye të problemeve teknike në sistemin e furnizimit me ujë. Njëjtë, edhe komuna e

Kllokotit për shkak të problemeve teknike në sistemin e furnizimit me ujë nuk është e integruar. Në figurën 1 është prezantuar zona e shërbimit sipas KRU-ve dhe mbulueshmëria me shërbime.

Zona e shërbimit të KRU-ve dhe mbulueshmëria me shërbime - Viti 2022

Mbulueshmëria me shërbime të ujësjellësit

Mbulueshmëria me shërbime të kanalizimit

Figura 1. Zona e shërbimit me ujë të pijshëm dhe kanalizim

4.1 STRUKTURA ORGANIZATIVE E ARRU

Me qëllim të operimit efektiv, ARRU ka aprovuar strukturën organizative të ndarë në 4 (katër) Departamente dhe 1 (një) Njësi për inspektim, që mbështetë të gjitha departamentet në ekzekutimin e veprimeve inspektuese në teren. Tri Departamentet (Departamenti për çështje ligjore dhe licencim, Departamenti i tarifave, Departamenti i performancës) dhe Njësia për inspektim realizojnë aktivitete funksionale të ARRU-së, ndërsa Departamenti i administratës dhe financave është i angazhuar në mbarëvajtjen e çështjeve të brendshme administrative, financiare dhe organizim të logjistikës. Numri i përgjithshëm i personelit është 21 të punësuar, përfshirë Drejtorin dhe Zëvendës Drejtorin e ARRU. Të gjithë të punësuarit kanë profile adekuate profesionale, ngritje të larta akademike dhe janë shumë kompetent & profesional për punët dhe shërbimet që i kryejnë.

Departamenti për çështje ligjore dhe licencim i siguron Autoritetit mbështetjen ligjore. Ky departament gjatë përgatitjes së akteve ligjore dhe nën-ligjore të ARRU-së bazohet në ligjet e aplikueshme të Republikës së Kosovës. Në kuadër të kompetencave të këtij departamenti është edhe menaxhimi i procesit të licencimit të ofruesve të shërbimeve të ujit përfshirë edhe vlerësimin në baza të rregullta vjetore të përmbushjes së kushteve të licencimit dhe propozon masa për përmirësim. Në kompetencë të këtij departamenti është edhe menaxhimi ankesave të konsumatorëve.

Departamenti për tarifa i siguron Autoritetit mbështetjen në procesin e përcaktimit të tarifave për ofruesit e licencuar të shërbimeve të ujit, ujërave të ndotur dhe shitjes së ujit me shumicë. Ky proces përfshin caktimin e caqeve të arritshme dhe sfiduese për KRU-të, gjithnjë në funksion të përmirësimit të vazhdueshëm të cilësisë së shërbimeve të ofruara dhe avancimit të sektorit si tërësi. Përmes procesit të përcaktimit të tarifave, departamenti është gjithmonë transparent me të gjitha palët e interesit, siguron gjetjen e balancës midis mbrojtjes së interesit të konsumatorëve dhe mirëmbajtjes/ rritjes së qëndrueshmërisë financiare & operative të ofruesve të licencuar të shërbimeve. Ky departament harton, në baza të rregullta kohore, raporte, analiza dhe vlerësime të përmbushjes së caqeve tarifore, si dhe rekomandon propozime për përmirësim të procesit tarifor – aty ku vlerësohet e nevojshme.

Departamenti për raportim të performancës i siguron Autoritetit mbështetjen në aktivitetin e raportimit të përmbushjes së caqeve tarifore. Ky departament bën grumbullimin dhe auditimin e saktësisë së të dhënave të raportuara nga ofruesit e licencuar të shërbimeve të ujit në lidhje me caqet tarifore, përpunimin e këtyre të dhënave në tregues dhe interpretimin e tyre. Departamenti harton raportet e rregullta gjashtë-mujore dhe vjetore të performancës, përmes së cilave vlerësohet gjendja dhe performanca e KRU-ve. Raportet tjera vjetore me fokus analizimin e kategorive të shpenzimeve operative dhe investimeve kapitale janë pasqyra se si po performon dhe zhvillohet sektori i ujit.

Departamenti i administratës dhe financave i siguron Autoritetit mbështetje administrative dhe logjistike. Ky departament mbështet udhëheqjen e Autoritetit për funksionim, duke menaxhuar me burimet njerëzore, buxhetin dhe financat e Autoritetit, aktivitetet tjera ndihmëse, si dhe koordinimin e furnizimit dhe mirëmbajtjes së pasurisë së Autoritetit. Departamenti i administratës dhe financave është përgjegjës që në baza të rregullta vjetore të hartojë raportet financiare për Thesarin dhe për Kuvendin e Kosovës. Po ashtu është përgjegjës që t'i sigurojë Autoritetit në vjeljen e taksave nga KRU.

Njësia për Inspektim i siguron Autoritetit mbështetjen në aktivitetin e inspektimit për përmbushjen e standardeve të shërbimit, inspektimin sipas nevojës, auditimin e të dhënave të raportuara nga ofruesit e shërbimeve, përpunimin e të dhënave në tregues & interpretimin e tyre dhe hartimin e raporteve nga aktiviteti i inspektimit.

Departamentet dhe Njësia për inspektim udhëhiqen nga drejtorët e departamentit dhe udhëheqësi/ja e njësisë së inspektimit dhe i përgjigjen në mënyrë direkte Drejtorit dhe Zv. Drejtorit të ARRU, si persona përgjegjës për të marrë vendimet kyçe të ARRU. Struktura organizative e ARRU është prezantuar në skemën në vijim.

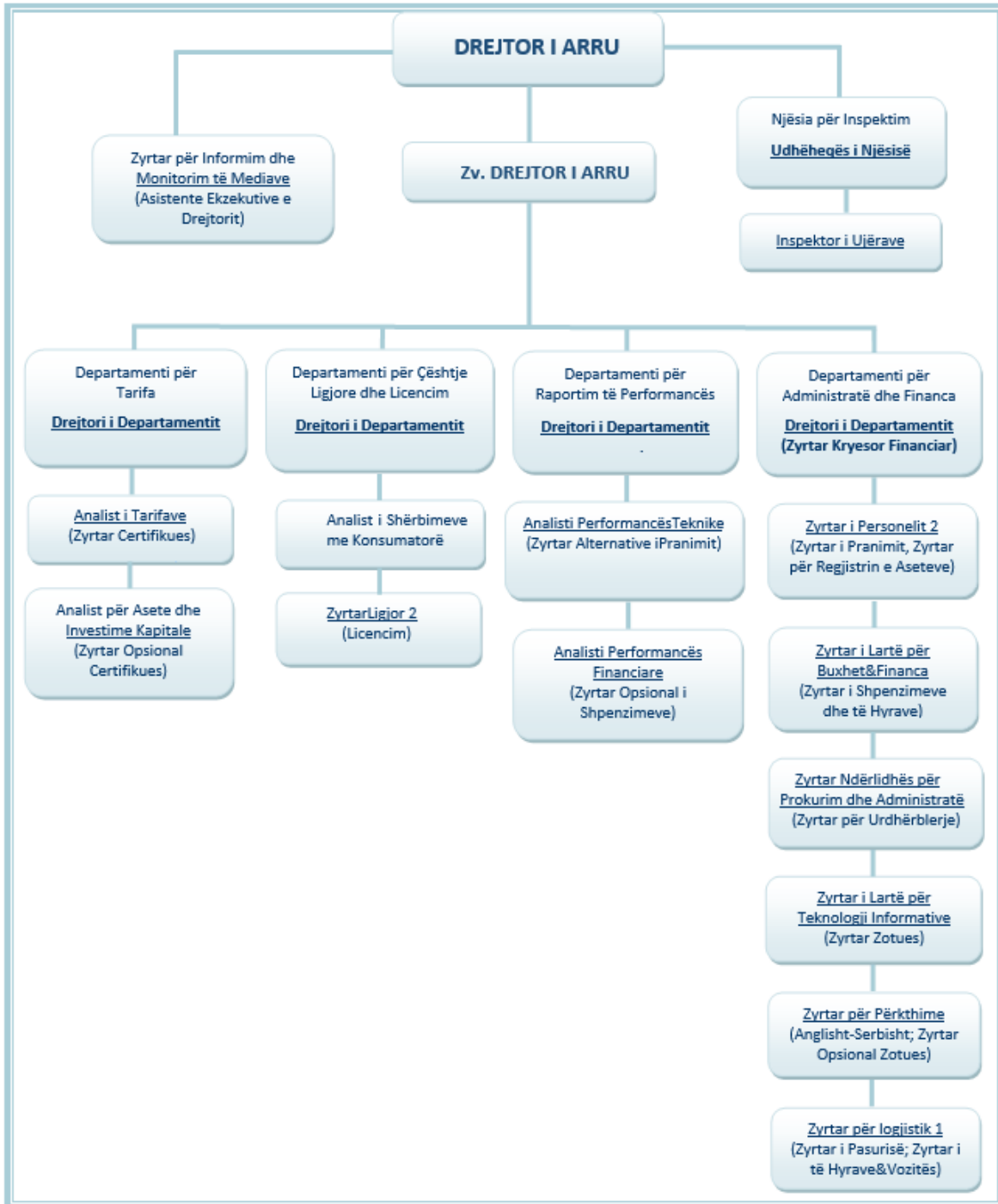

Figura 2. Struktura organizative e ARRU-së

4.2 BORDI I DREJTORËVE

Sipas Ligjit Nr. 05/L-042.Ligji për Rregullimin e Shërbimeve të Ujit - ARRU nuk ka Bord të Drejtorëve, sipas funksionit dhe mandatit ligjor, për tema me rëndësi për ARRU-në vendimet merren nga Drejtori i ARRU-së në këshillim të përhershëm me zëvendës drejtorin dhe menaxhmentin e mesëm.

4.3 EKZEKUTIVI I ARRU

Sipas Ligjit Nr. 05/L-042.Ligji për Rregullimin e Shërbimeve të Ujit, ARRU udhëhiqet nga Drejtori dhe Zëvendës Drejtori të cilët kanë përgjegjësi ligjore për administrimin dhe menaxhimin e ARRU-së, menaxhimin e financave si dhe marrjen e vendimeve në kuadër të mandatit dhe funksioneve rregullatore të Autoritetit. Përgjegjësitë specifike të drejtorit janë:

- Administrimin dhe menaxhimin e Autoritetit;
- Organizimin procedurave dhe punësimin e personelit, aprovimin dhe nënshkrimin e rregulloreve, marrjen e vendimeve për çështjet që u përkasin funksioneve të Autoritetit;
- Menaxhimin efektiv dhe efikas të resurseve që i janë besuar Autoritetit;
- Menaxhimin e buxhetit të Autoritetit, arkëtimi e taksës së licencimit dhe mënyrën e shpenzimit të financave;
- Përfaqësimin e Autoritetit brenda dhe jashtë vendit;
- Lidhjen e marrëveshjeve të bashkëpunimit me institucionet vendore dhe ndërkombëtare në pajtim me ligjet në fuqi;
- Angazhimin e ekspertëve të jashtëm me qëllim mbështetjen profesionale të Autoritetit;
- Në mungesë të Drejtorit, Autoriteti udhëhiqet nga Zëvendës Drejtori.

Drejtori i Autoritetit siguron që autoriteti të përmbush objektivat e veta në bazë të Planit Strategjik dhe Planit të Performancës ku reflektohen synimet strategjike, objektivat dhe aktivitetet përkatëse për përmbushjen e përgjegjësisë të autoritetit. Drejtori dhe Zëvendës Drejtori i ARRU, përzgjidhen nga Kuvendi i Republikës së Kosovës me mandat pesë (5) vjeçar.

- Drejtori është zgjedhur në korrik 2021 me mandat pesë vjeçar,
- Zëvendës Drejtori është zgjedhur në nëntor 2021 me mandat pesë vjeçar.

Menaxhmenti i mesëm përbëhet nga Drejtorët e departamenteve dhe Udhëheqësi/ja e Njesisë së inspektimit dhe janë përgjegjës për organizimin dhe udhëheqjen e departamenteve/ njesisë organizative përkatëse. Ata këshillohen dhe këshillojnë drejtorin lidhur me temat specifike të njësive organizative përkatëse si dhe detyrat tjera të përcaktuara me Rregulloren për Organizimin e Brendshëm dhe Sistematizimin e Vendeve të punës në Autoritetin Rregullator për Shërbimet e Ujit (Nr. 03-OB/2016) dhe Rregulloren për ndryshimin dhe plotësimin e organizimit të brendshëm dhe sistematizimin e vendeve të punës (Nr. 05-OB/2019). Mandati i Drejtorëve të departamenteve dhe Udhëheqëses së Njesisë janë të përhershme (akt emërimi).

Koordinimi dhe monitorimi i kryerjes së aktiviteteve të planifikuara në ARRU bëhet përmes takimeve javore ose dy-javore të Ekzekutivit me Menaxhmentin e mesëm. Minutat e takimit mbahen dhe ndahen më të gjithë stafin për komente, por edhe për zbatim të punëve dhe aktiviteteve të dakorduara. Veç kësaj, Ekzekutivi organizon takime të rregullta 3 mujore me stafin e secilit departament dhe të njesisë së inspektimit, për të ndarë informatat rreth zhvillimeve në ARRU, por edhe për të dëgjuar rreth punës, sfidave dhe për shqetësimet e secilit të punësuar në ARRU.

4.4 BURIMET NJERËZORE

ARRU ka të punësuar gjithsej 21 zyrtar duke përfshirë në këtë numër edhe Drejtorin dhe Zëvendës Drejtorin. Struktura profesionale e zyrtarëve është adekuate krahasuar me mandatin, fushëveprimin dhe detyrat që i ka autoriteti. Gjatë vitit 2021 ARRU nuk ka pranuar punëtorë të rinjë, të gjitha pozitat e aprovuara sipas organogramit janë të plotësuara.

Në aspektin e organizimit dhe funksionimit të brendshëm, për ARRU është me rëndësi që stafi të jetë i përgatitur për sfidat e vazhdueshme me të cilat përballlet sektori i shërbimeve të ujit. Është me rëndësi që ARRU si institucion të jetë atraktiv për ekspertët, që të investohet në ngritjen e kapaciteteve të personelit në fushën e rregullativës ujore.

Në këtë kontekst ARRU ka nevojë për ngritje profesionale të kapaciteteve të stafit qoftë përmes konsulencave nga jashtë apo pjesëmarrjes në trajnime në fushën rregullative të sektorit të ujit dhe ujërave të ndotur. Fushat ku ARRU ka nevojë për ngritje profesionale janë:

Tabela 1. Nevojat për trajnime të stafit të ARRU-së

1	Avancimi i procesit tarifor, metodologjisë dhe modulit për përcaktimin e tarifave, në veçanti është e rëndësishme që të avancohet moduli për përcaktimin e tarifave për pjesën e përpunimit të ujërave të ndotur. Marrja e përvojave të mira rregullative për çështjet e sipër përmendura do të ishte shumë e dobishme për avancimin e procesit tarifor.
2	Avancimi modulit për treguesit e performancës, avancimi bazës së të dhënave në Access ose SQL për treguesit e performancës, krijimi i formateve standarde të tabelave, formateve standarde të raporteve për raportim për nevojat e ARRU dhe për raportim tek palët tjera të interesit. Definimi i treguesve kyç të performancës dhe peshës së tyre, përmes së cilëve do të mateshin arritjet e menaxhmentit në përmbushjen e caqave të vëna në urdhëresën tarifore dhe në planin e biznesit.
3	Mbështetje teknike për zhvillimin e mëtejshëm të modulit të inspektimit, procedurave dhe praktikave të inspektimit dhe përmbushjes së standardeve të shërbimit. Në këtë pjesë do duhej të përfshihej përgatitja dhe përshtatja e listave të kontrollit për lloje të ndryshme inspektimi bazuar në praktikat më të mira të agjencive rregullatore.
4	Mbështetje teknike për personelin ARRU për monitorim të KRU-ve, për hartimin e Planit për Menaxhim të Aseteve dhe Planit të Biznesit që do të mbulonte periudhë më të gjatë kohore, min. 5 deri në 10 vite. Këto dy plane do të shërbenin si udhërrëfyes për definimin e prioriteteve për investime kapitale, për ripërtëritjen e infrastrukturës ekzistuese dhe nevojat për infrastrukturë shtesë në sektorin e ujit duke marrë parasysh sfidat e të ardhmes, ndryshimet klimatike dhe sigurinë e resurseve të ujit.
5	Trajnim i avancuar për përdorim të aplikacioneve softuerike të MS Access & SQL dhe për ArcGIS. Këto aplikacione do të lehtësonin punën e analistëve për insertim, procesim dhe prezantim të të dhënave që mblidhen nga KRU-të. Këto aplikacione do të zhvillonin kapacitetet profesionale të stafit të ARRU për inspektim dhe monitorim të performancës së KRU-ve.

4.5 ASETET

Duke pasur parasysh ligjet e zbatueshme në Kosovë dhe Buxhetin e Konsoliduar të Kosovës si dhe Rregulloret e Thesarit, institucionet buxhetore e bëjnë regjistrimin e asetëve përmes programit E-Pasuria, ndërsa amortizimin e asetëve vlerë fillestare mbi 1,000 Euro e bën departamenti i thesarit.

Në tabelën në vijim është dhënë lista e asetëve sipas kërkesave për raportim financiar. Vlera e përgjithshme e asetëve pas regjistrimit dhe vlerësimit për vitin 2022 është si në vijim:

Tabela 2. Vlera e asetëve në posedim të ARRU-së

Neni 19.3.1				
Pasuritë kapitale (me vlerë mbi 1000)				
2022*			Vlera neto 2021	Vlera neto 2020
Vlera origjinale	Amortizimi	Vlera neto 2022		
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

Neni 19.3.2			
Pasuritë jo kapitale (me vlerë nën 1,000 Euro)			
Klasifikimi i pasurisë	2020	2021	2022
Pajisjet dhe mobilet	14,170.17	17,388.96	13,912.27
Gjithësejt	14,170.17	17,388.96	13,912.27

Neni 19.3.3			
Stoqet			
Klasifikimi i pasurisë	2020	2021	2022
Stoqet	9,946.31	9,904.31	7,332.32
Gjithësejt	9,946.31	9,904.31	7,332.32

ARRU aktualisht operon në objekt privat i marrë me qira prej vitit 2017, i cili ndodhet në Prishtinë në Rr. Ali Pashë Tepelena Nr. 01. Objekti ka 16 zyre pune dhe një zyrë më të madhe për takime. Hapësira është mjaftueshme për të gjithë të punësuarit e ARRU-së.

5. AKTIVITETET PËR PERIU DHËN RAPORTUESE

ARRU përmes këtij Raporti Vjetor të Punës prezanton aktivitetet të cilat i ka realizuar gjatë vitit 2022, aktivitete këto që janë zbatuar konform Planit Strategjik 2021-2023 dhe Planit të Performancës për vitin 2022. Ky raport do të shërbejë për të krahasuar aktivitetet e realizuara në vitin 2022 kundrejt planifikimeve në planin e performancës.

5.1 AKTIVITETET E REALIZUARA NË VITIN 2022

Aktivitetet e raportuara në këtë Raport Vjetor të Punës janë radhitur sipas të njëjtës radhitje të Synimeve Strategjike dhe Objektivave përkatëse të cilët janë paraqitur në Planin e Performancës për vitin 2022. Për të lehtësuar matjen e rezultateve të arritura, për secilin aktivitet të propozuar në Planin e Performancës për vitin 2022, është dhënë përshkrimi i nivelit të përmbushjes, përfshirë edhe treguesit e matjes; e në rastin e mos përmbushjes është dhënë sqarim përshkrues për arsyet e mos-përmbushjes.

Synimi Strategjik 1: Institucionalizimi i bashkëpunimit mes akterëve lokal dhe ndërkombëtar

ARRU ka venë si prioritet intensifikimin e komunikimit transparent dhe korrekt me të gjitha palët e interesit në sektorin e ujit në Kosovë. Qëllimi kryesor ka qenë të influencojë në krijimin e një mekanizmi që do të ndikonte në përmirësimin e performancës së sektorit, në zhvillimin dhe arritjen e një qëndrueshmërie dhe stabilitetit financiar të sektorit të ujit.

ARRU gjatë 2022 ka koordinuar aktivitetet edhe me Agjencinë e Metrologjisë së Kosovës (AMK), për t'ua përkujtuar edhe njëherë KRU-ve kërkesën specifike teknike të ujëmatësve të konsumatorëve dhe verifikimet e rregullta të ujëmatësve që KRU-të duhet të realizojnë.

ARRU ka bërë të qartë se bashkëpunimi dhe angazhimi i sinqertë i të gjitha palëve është thelbësor për avancim të sektorit. Mos harmonizimi i qëndrimeve midis palëve të interesit do të ketë për pasojë vazhdimin e performancës së dobët të sektorit, pa perspektivë të qartë për përmirësim në një të ardhme të afërt.

Tabela 3. Aktivitetet e realizuara gjatë vitit 2022 në kuadër të Synimit Strategjik 1

#	Përshkrimi i aktivitetit	Statusi
Objektiva 1: Bashkëpunimi ndërinstitucional lidhur me integrimin dhe zgjerimin e zonës së shërbimit të KRU-ve		
1	Takim me të gjithë ofruesit e shërbimeve dhe komunat, sipas zonave të shërbimit, lidhur me ndryshim-plotësimin e licencave të shërbimeve dhe zgjerimin e zonës së shërbimit.	<p>Është realizuar pjesërisht.</p> <p>ARRU ka realizuar takime me ofruesit e shërbimeve për ndryshim/plotësim të licencave të shërbimeve dhe zgjerim të zonës së shërbimit.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Takimet me KRU-të (drejtorët e bordeve të ndërmarrjeve publike dhe krye-shefat ekzekutiv) dhe ngritja e çështjeve për diskutim. - Kërkesat zyrtare me shkrim për plotësim të dhënave dhe dokumentacionit sipas kërkesave ligjore të kushteve të licencës. <p>Sqarim:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Përzgjedhja e drejtorëve të bordeve të ndërmarrjeve publike dhe krye-shefave ekzekutiv ka vazhduar gjatë tërë vitit 2022. Për pasojë, ka munguar angazhimi më aktiv i zyrtarëve të KRU-ve për të komunikuar me komunat përkatëse për të ecur përpara me këto procese. - Në disa regjione, në veçanti në regjionin e Prizrenit, Prishtinës dhe Pejës nuk ka vullnet të komuniteteve (zonave rurale) për t’u integruar nën menaxhim të KRU-ve. Arsyeja kryesore e refuzimit është detyrimi për pagësë për shërbimet e ujit në baza të rregullta mujore. - Në disa regjione, përkundër vullnetit të komunitetit për t’u integruar, sistemet ekzistuese të furnizimit me ujë dhe rrjeti i kanalizimit është në gjendje jo të mirë teknike; kërkohen investime në infrastrukturë për të sjellur këto sisteme në gjendje operative. KRU-të kushtëzojnë integrimin me funksionalizimin e plotë të këtyre sistemeve para se të integrohen. <p><u>Rekomandim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ARRU kërkon involvimin e Komunave dhe Minsitrisë së Ekonomisë për të përshpejtuar procesin e integritit të vendbanimeve që kanë sisteme funksionale të furnizimit me ujë. Mos detyrimi për integrim i këtyre vendbanimeve do të ketë për pasojë dëmtimin dhe amortizimin e sistemeve të furnizimit me ujë për shkak të mos-mirëmbajtjes dhe operimit jo profesional.
2	<p>Pranimi i aplikacioneve të KRU Bifurkacioni për integrimin e njësive operative të shërbimeve të ujit të Hanit të Elezit dhe Shtërpcës.</p>	<p>Nuk është realizuar.</p> <p>Sistemet e furnizimit me ujë në Hanin e Elezit dhe Shtërpcë ende nuk janë rehabilituar për t’u marrë nën menaxhim nga KRU Bifurkacioni, për shkak të gjendjes jo të mirë teknike.</p> <p><u>Arsyetim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Punët rreth rehabilitimit të sistemit të furnizimit me ujë të Hanit të Elezit janë në ekzekutim e sipër, punët ende nuk janë përfunduar, ndërsa sistemi i furnizimit me ujë në Shtërpcë nuk është funksional dhe nuk ka ndonjë plan investiv të aprovuar nga komuna apo qeveria. <p><u>Rekomandim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ARRU kërkon involvimin e Komunave dhe Minsitrisë së Ekonomisë të investojnë sa më shpejtë në rehabilitimin e sistemeve rurale (të cilat janë jashtë funksionit) dhe të mos lejojnë shkatërrimin total të tyre.
3	<p>Pranimi i aplikacioneve të KRU Hidromorava për integrimin e njësive</p>	<p>Nuk është realizuar.</p> <p>Disa sisteme rurale të furnizimit me ujë të komunave Ranillug, Partesh dhe Novobërdë dhe tërë sistemet e komunës së Klllokotit</p>

	<p>operative të shërbimeve të ujit të Ranillugut, Kllokotit, Parteshit dhe Novobërdës.</p>	<p>janë jo-funksionale. Rehabilitimi paraprak i këtyre sistemeve jo-funksionale është kusht i vendosur nga KRU Hidromorava për t'i marrë nën menaxhim.</p> <p>Arsyetim:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Përfaqësuesit e komunave të Ranillugut, Parteshit dhe Novobërdës kushtëzojnë integrimin me formimin e njërive operative të KRU Hidromorava në komunat e tyre. Formimi i njërive operacionale kërkon staf shtesë dhe zyre, që për KRU Hidromorava është e papranueshme pasi ka ndikim në rritjen e shpenzimeve operacionale. <p>Rekomandim:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ARRU kërkon involvimin e Komunave dhe Minsitrisë së Ekonomisë të detyrojë vendbanimet refuzuese të integritit dhe të investojnë sa më shpejtë në rehabilitimin e sistemeve rurale (të cilat janë jashtë funksionit) dhe të mos lejojnë shkatërrimin total të tyre.
<p>4</p>	<p>Monitorimi i ofruesve të shërbimeve lidhur me përtëritjen e lejeve ujore si dhe me përmbushjen e kushteve të licencës.</p>	<p>Është realizuar.</p> <p>ARRU monitoron ofruesit e shërbimeve në mënyrë periodike për përtëritjen e lejeve ujore dhe përmbushjen e standardeve të shërbimeve.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ARRU gjatë inspektimeve ka identifikuar një numër burimesh që shfrytëzohen pa leje ujore. - ARRU përmes shkresave zyrtare ka kërkuar nga ofruesit e shërbimeve të pajisen me leje ujore për të gjitha burimet e ujit që i kanë në shfrytëzim. - ARRU përmes shkresës zyrtare ka njoftuar MMPHI-Autoritetin Rajonal të Pellgjeve Lumore (ARPL) për burimet e ujit që nuk janë të pajisur me leje ujore dhe që shfrytëzohen nga KRU-të. - Lista e vendburimeve që shfrytëzohen nga KRU-të (emërtimi, regjioni, operatori) i janë dorëzuar ARPL për të proceduar me tej për të pajisur me leje ujore KRU-të për të gjitha burimet që janë në shfrytëzim. - Modulet për plotësim të standardeve të shërbimit, përfshirë hartat e zonave të shërbimit janë azhurnuar. - Raporti i përmbushjes së standardeve të shërbimit për vitin 2022 është hartuar dhe publikuar në web-faqen e ARRU. - Janë hartuar shkresa zyrtare informuese dhe paralajmëruese për ofruesit e shërbimeve që nuk plotësojnë standardet e shërbimit. - Procesverbal nga takimet dhe nga vizitat inpektuese në komunën e Mamushës dhe takimet me menaxhmentin e KRU

		<p>Hidroregjioni Jugor për gjetje të zgjidhjes për rastin e Mamushës.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vendimi për pezullim të licencës për furnizim me ujë për komunën e Mamushës. <p>Sqarim:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Çështje problematike mbetet pajisja me leje ujore për burimet e vogla, për të cilat sipas legjislacionit në fuqi, komunat janë përgjegjëse për të lëshuar lejet ujore. Komunat nuk kanë kapacitete dhe përvojë për të lëshuar leje ujore, e në anën tjetër ka një mos-koordinim midis Autoritetit Rajonal të Pellgjeve Lumore (ARPL) dhe komunave për të adresuar këtë çështje.
<p>Objektiva 2: Bashkëpunimi ndër-institucional me qëllim të ngritjes së qëndrueshmërisë në sektorin e ujit</p>		
1	<p>Organizimi i takimeve dhe debateve me qëllim të arritjes së qëndrueshmërisë së sektorit të ujit në Kosovë.</p>	<p>Është realizuar.</p> <p>ARRU mbanë takime të rregullta me të gjithë palët e interesit në sektorin e ujit (Komisioni Parlamentar, ME-NjPMNP, MMPHI, KNMU, IKSHPK, SHUKOS, etj.).</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Minutat/ procesverbalet/ shkëmbimet me e-mail për takime dhe dakordimit për veprime të përbashkëta. - Pjesëmarrja në takime dhe prezantimi i propozimeve për arritje të qëndrueshmërisë së sektorit.
2	<p>Mbështetja e proceseve për rritje të efijencës dhe llogaridhënies me qëllim të përmirësimit të performancës së KRU-ve.</p>	<p>Është realizuar.</p> <p>ARRU do të monitorojë përmbushjen e caqeve për 6 treguesit e përzgjedhur të performancës për të monitoruar menaxhmentin e KRU-ve dhe bordin e drejtorëve, do të komunikojë me ME-NjPMNP për përmbushjen e caqeve të aprovuara vendosura.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Takime me ME-NjPMNP dhe KRU-të, informimi rreth caqeve të përcaktuara sipas procesit tarifor. - Minutat / shkëmbimet e korrespondencave me e-mail për takime dhe dakordimi për veprime dhe takime të përbashkëta. - Monitorimi i performancës, në veçanti i 6 treguesve të cilët janë përcaktuar për matje të performancës së KRU-ve (menaxhmentit dhe bordit të drejtorëve).
3	<p>Nënshkrimi i marrëveshjes së bashkëpunimit në mes ARRU dhe IKSHPK për</p>	<p>Është realizuar.</p> <p>Kualiteti i ujit, sipas kornizës ligjore të ARRU-së, është standardi kryesor i shërbimit. IKSHPK është përgjegjëse për realizim dhe monitorim të analizave të kualitetit të ujit. Në këtë kontekst ARRU</p>

	ndarje të dhënave për kualitet të ujit.	<p>është e varur prej të dhënave që raporton IKSHPK për kualitetin e ujit. Për të mirëmbajtur komunikimin midis institucioneve, ARRU ka përgatitur një draft marrëveshje për nënshkrim me IKSHPK për ndarje të dhënave të kualitetit të ujit.</p> <p><u>Treguesit e matjes:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ARRU ka hartuar draft marrëveshjen për bashkëpunim midis IKSHPK dhe ARRU, me theks ndarjen e të dhënave të kualitetit të ujit. - Draft marrëveshja është nënshkruar nga dy drejtorët e institucioneve (ARRU dhe IKSHPK). - Të dhënat për kualitetin e ujit për vitin 2022 IKSHPK i ka ndarë me ARRU. - ARRU ka qenë pjesë aktive dhe ka mbështetur grupin punues për hartimin e Planit të Monitorimit të Kualitetit të Ujit për të gjitha KRU-të.
4	Koordinimi me Agjencinë e Metrologjisë së Kosovës (AMK) për specifikat teknike të ujëmatësve	<p>Aktiviteti nuk ka qenë i planifikuar - është realizuar.</p> <p>ARRU duke parë gjendjen e ujëmatësve të instaluar tek konsumatorët, ka dashur që t’ua përkujtojë edhe njëherë KRU-ve kërkesat ligjore për instrumentet matëse, të aplikueshme në Kosovë.</p> <p><u>Treguesit e matjes:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizimi i punëtorisë me pjesëmarrje të KRU-ve dhe palëve të interesit, me qëllim të prezantimit të kërkesave ligjore për specifikat teknike të ujëmatësve dhe kërkesat ligjore për verifikim të rregullt të ujëmatësve.
Objektiva 3: Bashkëpunimi me partnerët ndërkombëtar		
1	Organizimi i takimeve me rregullatorët regional (SHQ, MAQ, MiZ)	<p>Është realizuar.</p> <p>Memorandimi i bashkëpunimit midis rregullatorëve të Shqipërisë, Maqedonisë, Kosovës dhe Malit të Zi është nënshkruar dhe është përkrahur nga Rregullatori Europian i Ujit (WAREG).</p> <p><u>Treguesit e matjes:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Memorandimi i bashkëpunimit i nënshkruar. - Publikimi i informatës zyrtare dhe detajeve të memorandumit në web-faqet e rregullatorëve të shteteve nënshkruese. - Aplikimi i përbashkët i rregullatorëve të regjionit, në koordinim të WAREG-ut, për projekte të përbashkëta mbështetëse nga BE.
2	Pjesëmarrja në takime, grupe punuese dhe	<p>Është realizuar.</p> <p>ARRU merr pjesë aktive në takimet e rregullta dhe iniciativat tjera të organizuara nga WAREG.</p>

	<p>aktivitete të tjera të organizuara nga WAREG.</p>	<p><u>Treguesit e matjes:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Komunikimi/ koorespondenca e vazhdueshme përmes e-mailave. - Pjesëmarrja e ARRU në takimin e Asamblesë së Përgjithshme të WAREG në Azore-Portugali, Itali dhe Hungari (Shkurt, Qershor dhe Shtator 2022). - Pjesëmarrja e ARRU në takimin e Forumit të 7të të Rregullatorëve organizuar nga IWA, Kopenhagë (Shtator 2022). - Ndarja me WAREG të treguesve kyç të performancës (KPI's) dhe krahasimi i tyre me shtetet tjera të Evropës. - Prezantimi i procedurave për raportim, verifikim dhe auditim të dhënave nga ARRU; shkëmbimi i përvojave me rregullatorët tjerë.
<p>3</p>	<p>Raportimi i të dhënave në DANUBIS dhe pjesëmarrja në takime dhe në grupe punuese sipas kërkesave</p>	<p><u>Është realizuar.</u></p> <p>ARRU merr pjesë aktive në takimet e rregullta të DANUBIS.</p> <p><u>Treguesit e matjes:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Komunikimi i vazhdueshëm përmes e-mailave. - Pjesëmarrja e drejtoreshës së ARRU si paneliste dhe prezantuese në sesionin Danube Water Forum (Qershor 2022), ku diskutohen çështjet lidhur me ndikimin që ka pasur rritja e kostos së energjisë në tarifat e ujit nga kënvështimi i rregullatorit të ujit.

Synimi Strategjik 2: Avancimi dhe zbatimi i kornizës ligjore

Bazuar në Ligjin për Rregullimin e Shërbimeve të Ujit, ARRU është institucion i pavarur, i autorizuar që të bëjë hartimin dhe miratimin e rregulloreve, standardeve dhe vendimeve rregullatore, ndërsa Departamenti për Çështje Ligjore dhe Licencim ka përgjegjësinë të inicojë dhe udhëheq procesin e hartimit dhe shqyrtimit të akteve ligjore dhe nën-ligjore të ARRU-së. Synimi gjithnjë ka qenë krijimi i infrastrukturës ligjore funksionale dhe të qëndrueshme, e zbatueshme në teren, në mënyrë që të kemi avancim dhe rritje të efektivitetit të punës së ofruesve të shërbimit të ujit, mbrojtjen e konsumatorit, si dhe përafrimin e legjislacionit të ARRU me legjislacionin e Bashkimit Evropian.

Me kërkesë të Komisionit Parlamentar për Ekonomi, Industri, Ndërmarrësi dhe Tregti, Departamenti Ligjor ka udhëhequr procesin e hartimit të Draft-Ligjit për “Autoritetin Rregullator dhe Rregullimin e Shërbimeve të Ujit”. Me këtë draft ligj të propozuar janë definuar më qartë përgjegjësitë dhe roli i ARRU-së, janë përcaktuar kompetencat dhe funksionet e Autoritetit, janë specifikuar kushtet për dhënien e licencave për kryerjen e aktiviteteve në fushën e shërbimeve të ujit, përcaktimin e tarifave të shërbimit, vendosjen e standardeve të shërbimit dhe mbikëqyrjen e zbatimit të këtyre standardeve, mbrojtjen e konsumatorit, monitorimin e performancës së ofruesve të shërbimeve. Po ashtu me këtë draft ligj janë përcaktuar dispozita të qarta që e rregullojnë veprimtarinë e ofruesve të shërbimeve të ujit, me qëllim që të sigurohet transparencë më e madhe në lidhje me performancën e operimit të ofruesve të shërbimeve të ujit dhe ujit me shumicë, si dhe me qëllim që të kemi përmirësim të vazhdueshëm dhe progresiv të kualitetit të shërbimeve.

Fokus tjetër i Departamenti për Çështje Ligjore dhe Licenca në bashkëpunim me Njësinë e Inspektimit ka qenë monitorimi dhe zbatimi i kushteve të licencës nga ofruesit e shërbimeve. Në këtë kontekst ARRU ka reaguar në rastet kur ka vërejtur që ofruesit e shërbimeve kanë bërë shmangie nga përgjegjësitë e tyre ligjore, qoftë përmes shkresave zyrtare, paralajmërimeve, vendimeve e deri tek pezullimi i licencës së shërbimit, siç ka qenë rasti me KRU Hidroregjioni Jugor, për të cilën është pezulluar licenca për shërbime për komunën e Mamushës.

Departamenti për Çështje Ligjore dhe Licenca i ka kushtuar vëmendje trajtimit të ankesave të konsumatorëve përmes Komisionit për Zgjidhjen e Ankesave të Konsumatorëve (KZAK), duke u bazuar në përgjegjësitë dhe rolin që e ka, në përputhje me Rregulloren për Zgjidhjen e Ankesave të Konsumatorëve, Ligjin për Rregullimin e Shërbimeve të Ujit dhe Ligjin për Procedurën e Përgjithshme Administrative. ARRU me sukses dhe në mënyrë profesionale është përfaqësuar në të gjitha nivelet e procedurave gjyqësore, duke filluar në Gjykata Themelore, Gjykata e Apelit dhe Gjykata Supreme. Vlen të theksohet se për të gjitha rastet që janë vendosur gjatë vitit 2022 me vendime përfundimtare, qoftë nga Gjykatat apo edhe nga KZAK, janë fuqizuar vendimet që janë marrë nga ARRU, që dëshmon se ARRU është institucion i pavarur dhe i drejtë në vendime.

Në bazë të planit vjetor të punës të vitit 2022, ARRU përmes Departamentit për Çështje Ligjore dhe Licenca ka realizuar një hulumtim të opinionit të konsumatorëve rreth kënaqshmërisë së tyre me shërbimet të cilat ofrohen nga ofruesit e shërbimeve të ujit sipas kontratës me nr. UA/2016-22-5301-2-3-6/C247. Hulumtimi është realizuar në tërë zonën e shërbimit që mbulohet nga 7 KRU-të. Objektivi kryesor i këtij hulumtimi ka qenë të merret dhe analizohet opinioni i konsumatorëve rreth cilësisë së shërbimeve të ofruara nga 7 KRU-të në Kosovë, të analizohet kënaqshmëria e konsumatorëve kundrejt shërbimeve të ofruara dhe të analizohen sfidat të cilat i preokupojnë konsumatorët.

Në tabelën 4 janë prezantuar aktivitetet e realizuara në vitin 2022 – kundrejt planifikimeve në Planin e Performancës për vitin 2022 në kuadër të Synimit Strategjik 2.

Tabela 4. Aktivitetet e realizuara gjatë vitit 2022 në kuadër të Synimit Strategjik 2

Objektiva 1: Avancimi i infrastrukturës ligjore dhe krijimi i një mjedisi më të favorshëm rregullator lidhur me veprimtarinë e ofruesit të shërbimeve të ujit		
1	Rishikimi i kornizës ligjore dhe të akteve nënligjore të ARRU	<p>Nuk ka pasur rishikim të kornizës ligjore gjatë vitit 2022.</p> <p>ARRU përditëson dhe harmonizon në vazhdimësi kornizën e saj ligjore (Rregulloret) me iniciativë të vet ARRU-së dhe sipas kërkesave të ofruesve të shërbimeve apo palëve të interesit.</p> <p>Në vitin 2022 nuk ka pasur rishikim pasi është pritur që të procedohet me ligjin e ri për shërbimet e ujit dhe tek pastaj është menduar të rishikohen rregulloret.</p>
2	Ndryshim/ plotësimi i Ligjit për Rregullimin e Shërbimeve të Ujit	<p>Është realizuar pjesërisht.</p> <p>ARRU ka hartuar draftin e parë të Ligjit për Shërbimet e Ujit dhe e ka dorëzuar tek Komisioni Parlamentar për Ekonomi, Industri, Ndërmarrësi dhe Tregti dhe ka bërë arsyetimet për ndryshimet që janë propozuar.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Drafti i parë i Ligjit është hartuar dhe dërguar tek Komisioni Palramentar për Ekonomi, Industri, Ndërmarrësi dhe Tregti. - Lista e akterëve dhe kontakteve për diskutim/komentim të draftit të Ligjit është ndarë me Komisionin Palramentar. - Takimi me Komisionin Parlamentar për të arsyetuar ndryshimet e propozuara në ligj është mbajtur në Maj 2022. <p>Sqarim:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Komisioni Palramentar për Ekonomi, Industri, Ndërmarrësi dhe Tregti nuk e ka proceduar draftin ligjin për diskutim me palët e interesit.
3	Mbështetje profesionale në hartimin e akteve normative të KRU-ve dhe vlerësimin e ligjshmërisë së tyre	<p>Është realizuar.</p> <p>ARRU ka mbështetë ofruesit e shërbimeve në hartimin, vlerësimin dhe interpretimin e ligjshmërisë së akteve normative të brendshme të ofruesve të shërbimeve.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gjatë periudhës raportuese janë hartuar 4 vendime që rregullojnë veprimtarinë e ARRU-së dhe ofruesve të shërbimeve. - Janë ofruar shërbime profesionale për KRU Prishtina dhe KRU Gjakova për harmonizim të rregulloreve të

		<p>brendshme: hartimi i Draft-Rregullores Nr.07/2022 për Zgjidhjen e Ankesave të Konsumatorëve, për Procedurat e Lidhjes së Konsumatorëve në Shërbimet e Ujit, Procedurat e Ndërprerjes së Shërbimeve të Ujit dhe Procedurat e Faturimit të Konsumatorëve për Shërbimet e Ujit.</p>
4	<p>Monitorimi i progresit të arritur në nënshkrimin e kontratave në mes të konsumatorëve dhe ofruesve të shërbimeve, përfshirë edhe kontrata për shërbime midis komunave dhe ofruesve të shërbimeve</p>	<p>Është realizuar.</p> <p>ARRU ka organizuar takime me ofruesit e shërbimeve për të shtyrë përpara procesin e nënshkrimit të kontratave me konsumatorët dhe është duke monitoruar në vazhdimësi këtë proces.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realizimi i takimeve me KRU-të me qëllim të dhënies së udhëzimeve për të arritur progres për nënshkrim të kontratave me konsumatorët dhe marrëveshjeve për shërbime me komunat. - Gjatë vitit 2022 është arritur progres i theksuar për sa i përket numrit të kontratave të nënshkruara me konsumatorët.
5	<p>Monitorimi i përmbushjes së kushteve të licencës</p>	<p>Është realizuar.</p> <p>ARRU ka qenë vazhdimisht vigjilente në monitorimin e ofruesve të shërbimeve për të plotësuar kushtet e licencës për shërbimet e ofruara dhe ka reaguar menjëherë ndaj shkeljeve të identifikuar.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dërgimi i rastit të ujësjellësit “Vodovod Ibar” tek përmbaruesi privat, lidhur me ofrimin e shërbimeve pa pasur Licencë të Shërbimeve. - Janë ngritur procedura dhe paralajmërime për mos kryerjen e detyrave dhe shkelje potenciale të kushteve të licencës nga KRU “Prishtina” dhe KRU “Hidroregjioni Jugor”. - Është bërë pezullimi i Licencës së Shërbimit të KRU “Hidroregjioni Jugor” për zonën e shërbimit të komunës së Mamushës, për shkak të mos-furnizimit me ujë të komunës së Mamushës për periudhë të gjatë kohore. - Nga KRU “Hidroregjioni Jugor” është kërkuar me shkresë zyrtare që t’i përmbush kushtet e licencës për ndryshimet e bëra në menaxhment, si dhe të pajiset me leje mjedisore për impiantin e ujërave të ndotura. - Nga KRU “Hidrodrini” është kërkuar me shkresë zyrtare të përditësohet lista e vendbanimeve për zonën e

		shërbimit në Komunën e Deçanit, si dhe të pajiset me leje ujore për 6 burime ujore për të cilat i mungojnë lejet ujore.
Objektiva 2: Avancimi dhe monitorimi i zbatimit të politikave ligjore dhe institucionale për mbrojtjen e të drejtave të konsumatorëve		
1	Takime me KRU-të lidhur me ankesat dhe paditë e parashtruara nga konsumatorët.	<p>Është realizuar.</p> <p>Departamenti për Çështje Ligjore dhe Licenca (ARRU) ka realizuar takime me KRU-të dhe ka diskutuar për çështjet e shqyrtimit të ankesave të konsumatorëve.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ftesat për takime me KRU-të. - Minutat e takimeve dhe diskutimet rreth verpimeve ligjore që duhet të ndërmerren nga KRU-të kundrejt kyçjeve ilegale. - Raporti i përmbledhur lidhur me gjetjet dhe rekomandimet për veprimet që duhet të iniciohen nga ARRU.
2	Organizimi i takimeve të Komisionit për Zgjidhjen e Ankesave të Konsumatorëve (KZAK) për shqyrtimin dhe vendimmarrjen për ankesat e konsumatorëve.	<p>Është realizuar.</p> <p>ARRU, përmes Departamentit për Çështje Ligjore dhe Licenca, ka organizuar takime dhe seanca dëgjimore për të shqyrtuar ankesat e parashtruara nga konsumatorët.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - KZAK i ka pranuar dhe i ka procesuar për shqyrtim 322 ankesa të konsumatorëve. - Janë organizuar 104 takime të KZAK për shqyrtim të 322 ankesave të parashtruara nga konsumatorët. - Janë organizuar 4 seanca dëgjimore për shqyrtim të ankesave me prezencë të KRU-ve dhe konsumatorëve. - Dalja në teren e KZAK në 14 raste për vërtetimin e gjendjes faktike lidhur me ankesat e konsumatorëve. - Janë hartuar 322 vendime për të gjitha ankesat e parashtruara të konsumatorëve. - Vendimet e hartuara iu kanë dërguar palëve sipas afateve ligjore.
3	Monitorimi dhe inspektimi i rregullsisë së punës së KZAK të shkallës së parë, për pranimin, zgjidhjen dhe vendimmarrjen për ankesa të konsumatorëve.	<p>Është realizuar.</p> <p>ARRU ka organizuar takime për të vlerësuar rregullsinë dhe vendim marrjen nga komisionet të shkallës së parë rreth procesimit të ankesave të konsumatorëve.</p> <p>Treguesit e matjes:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Takimet e organizuara dhe komunikimet me anëtarët e komisionit të shkallës së parë rreth procesimit dhe vendim marrjes për ankesat e konsumatorëve.
4	<p>Takime me Ministrinë e Tregtisë, Industrisë, Ndërmarrësisë (MTIN) - Departamenti për Mbrojtje e Konsumatorëve (Këshilli për Mbrojtje të Konsumatorit).</p>	<p>Është realizuar.</p> <p>ARRU, përmes Departamentit për Çështje Ligjore dhe Licencim, ka marrë pjesë në takimet e ftuara nga Departamenti për Mbrojtje të Konsumatorëve (Këshilli për Mbrojtje të Konsumatorëve).</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pjesëmarrja në 4 takime të Këshillit për Mbrojtje të Konsumatorëve. - Kontributi në hartimin e draft ligjit për mbrojtjen e konsumatorëve.
5	<p>Pjesëmarrje në seancat gjyqësore për shqyrtim të ankesave të konsumatorëve dhe KRU-ve.</p>	<p>Është realizuar.</p> <p>ARRU, përmes Departamentit për Çështje Ligjore dhe Licencim, ka marrë pjesë në seancat gjyqësore lidhur me ankesat e konsumatorëve dhe të KRU-ve.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pjesëmarrja në 53 seanca gjyqësore të mbajtura në Gjykatën Themelore. - Numri i padive të parashtruara nga konsumatorët dhe ofruesit e shërbimeve ka qenë 44. - Numri i përgjigjeve në padi për Gjykatën Themelore nga ARRU ka qenë 44. - Numri i ankesave të parashtruar nga ARRU në Gjykatën e Apelit ka qenë 3. - Numri i ankesave të parashtruar nga konsumatorët dhe ofruesit e shërbimeve në Gjykatën e Apelit ka qenë 10. - Përgatitja e materialit dhe dokumentacionit si provë materiale për secilin rast të ankesave.
6	<p>Lansimi i projektit për vlerësim të kënaqshmërisë së konsumatorëve me shërbimet e ujit.</p>	<p>Është realizuar.</p> <p>ARRU ka realizuar me sukses projektin për vlerësimin e kënaqshmërisë së konsumatorëve me shërbimet e ujit.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hartimi i termave të referencës, udhëheqja e procedurave të prokurimit dhe përzgjedhja e kompanisë për kryerje të intervistimit të konsumatorëve.

		<ul style="list-style-type: none"> - Kryerja e intervistave me konsumatorët sipas shpërndarjes së mostrave të të anketuarve nëpër KRU dhe sipas komunave. - Monitorimi i kryerjes së intervistave me konsumatorët, analiza e rezultateve të marra nga intervistimi i konsumatorëve. - Hartimi dhe publikimi i raportit në web-faqen e ARRU-së për kënaqshmërinë e konsumatorëve me shërbimet e ujit. - Prezantimi i rezultateve të raportit para KRU-ve, bordit të drejtorëve të KRU-ve dhe palëve të interesit.
--	--	--

Synimi Strategjik 3: Avancimi dhe zbatimi efektiv i procesit tarifor

Gjatë vitit 2022 Departamenti i Tarifave ka qenë i angazhuar në mbikqyrjen e zbatimit të procesit tarifor 2022-2024 nga ofruesit e shërbimeve të ujit, përkatësisht monitorimin e zbatimit dhe të përmbushjes së caqeve tarifore të aprovuara për vitin 2022.

Fokusi kryesor ka qenë në monitorimin i përmbushjes së 6 treguesve kyç të performancës (kualitetit i ujit, arkëtimi, uji i pafaturuar, norma e mbulimit të punës, investimet kapitale dhe efikasiteti i stafit), të cilët janë përzgjedhur nga ARRU dhe nga Ministria e Ekonomisë (Njësia për Monitorim dhe Politika të Ndërmarrjeve Publike - NjPMNP) për vlerësim të performancës së menaxhmentit të KRU-ve. Në këtë kontekst, përmbushja e shumës së investimeve kapitale nga burimet vetanake të financimit të KRU-ve dhe zvogëlimi i ujit të pafaturuar (humbjeve të ujit) kanë qenë dy treguesit për të cilët ka pasur një bashkë komunikim të vazhdueshëm mes KRU-ve dhe ARRU.

Departamenti i tarifave është angazhuar në hartimin e raportit të procesit tarifor dhe përballueshmërisë për pagësë të faturave për shërbimet e ujit pas aprovimit të procesit tarifor 2022-2024. Raporti tjetër me rëndësi që është hartuar nga Departamenti i Tarifave ka qenë ai i përmbushjes së caqeve tarifore për vitin 2021. Ky raport ka venë në pah ngecjet në përmbushjen e caqeve të planifikuara për vitin 2021, prej të cilave shqetësuese janë humbjet e larta të ujit, mos realizimi i investimeve kapitale të përfshira në tarifa, ngecja në arkëtim, etj.

Krahas të gjitha aktiviteteve të sipërme, Departamenti i Tarifave angazhimin më intensiv e ka pasur në mbështetjen e KRU-ve për hartimin e Planit të Menaxhimit të Aseteve (PMA). Për KRU-të, ky do të duhej të ishte dokumenti kryesor nga i cili do të derivonin të gjitha aktivitetet për ripërtëritjen e infrastrukturës që menaxhojnë KRU-të. Në fund të vitit 2022 është arritur që të hartohen draftet e para të PMA-së prej 7 KRU-ve, për 4 KRU PMA-të janë aprovuar me kusht, ndërsa 3 KRU-të tjera janë paralajmëruar për mos aprovim të PMA-së. Duke qenë se është drafti i parë, KRU-ve iu është dhënë afat kohor deri më 2023 që të finalizojnë PMA-të. Për mos përmbushje të kësaj kërkesë nga KRU-të do të pasojë masat ndëshkuese.

Gjatë TM4 të vitit 2022 Departamenti i Tarifave ka qenë i angazhuar me Zyrën Kombëtare të Auditimit (ZKA), të cilët sipas kërkesës së Komisionit Parlamentar për Ekonomi, Industri, Ndërmarrësi dhe Tregti kanë filluar së audituari KRU-të për përmbushjen e investimeve kapitale prej financave vetanake të aprovuara me proces tarifor për vitet 2019, 2020 dhe 2021. Mbështetja e ZKA-së do të vazhdojë edhe gjatë TM1 2023.

Në tabelën 5 janë prezantuar aktivitetet e realizuara gjatë vitit 2022 – kundrejt planifikimeve të prezantuara në Planin e Performancës për vitin 2022 në kuadër të Synimit Strategjik 3.

Tabela 5. Aktivitetet e realizuara gjatë vitit 2022 në kuadër të Synimit Strategjik 3

#	Përshkrimi i aktivitetit	Statusi
Objektivi 1: Monitorimi i zbatimit të investimeve kapitale të përfshira në tarifa		
1	Hartimi i raportit të procesit tarifor 2022-2024 dhe të përballeshmërisë së tarifave për shërbimet e ujit.	<p>Është realizuar.</p> <p>Hartimi i raportit të procesit tarifor 2022-2024, përfshirë edhe analizën e përballeshmërisë së tarifave, është obligim ligjor i ARRU.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Raporti i procesit tarifor dhe përballeshmërisë së tarifave për shërbimet e ujit është hartuar dhe publikuar në web-faqen e ARRU-së.
2	Analiza e përmbushjes së investimeve kapitale nga KRU-të për vitin 2021.	<p>Është realizuar.</p> <p>Një komponent përbërës e rëndësishme e tarifave janë investimet kapitale nga financat vetanake të ofruesve të shërbimeve. Zbatimi i këtyre investimeve është tejet i rëndësishëm për ARRU.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vlerësimi i përmbushjes së investimeve kapitale të aprovuar me proces tarifor është realizuar. - Investimet kapitale të realizuara nga KRU-të prej burimeve vetanake të financimit për vitin 2021 nuk janë përmbushur kundrejt planifikimeve.
3	Analiza e përmbushjes së normës së vendosur të humbjeve të ujit dhe të caqeve të tjera.	<p>Është realizuar.</p> <p>Të dhënat për humbjet e ujit dhe treguesit tjerë janë analizuar dhe krahasuar me caqet e vendosura për nëntë-mujorin e vitit 2022.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asnjë nga caqet e vendosura në procesin tarifor nuk është arritur të përmbushet prej asnjërës KRU. - Takimet me menaxhmentin e KRU-ve dhe bordin e drejtorëve janë realizuar për t’ua komunikuar mos përmbushjen e caqeve të planifikuara. - Shkresa informuese janë dërguar tek palët e interesit dhe tek NjPMNP.
Objektivi 2: Realizimi i caqeve nga procesi tarifor		
1	Hartimi i raportit të përmbushjes së caqeve nga procesi tarifor 2021.	<p>Është realizuar.</p> <p>Departamenti i tarifave ka analizuar të dhënat dhe ka hartuar raportin e përmbushjes së caqeve tarifore për vitin 2021.</p>

		<p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Raporti i përmbushjes së caqeve tarifore për vitin 2021 është hartuar. - Asnjëra prej KRU-ve nuk ka arritur të përmbushë caqet e vëna në procesin tarifor për vitin 2021.
2	Vlerësimi i politikave dhe rregullores ekzistuese tarifore; inicimi i konsultave për të shqyrtuar dhe ri-vlerësuar politikat tarifore	<p>Nuk është realizuar.</p> <p>Sqarim:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ARRU ka shpresuar se gjatë vitit 2022 do të finalizohet dhe aprovohet nga Kuvendi i Kosovës Ligji i ri për Shërbimet e Ujit; rrjedhimisht kjo do të nënkuptonte rishikimin e politikave dhe rregulloreve ekzistuese tarifore. - ARRU është në pritje të angazhimit të konsulentit ndërkombëtar (gjatë vitit 2023) për të vlerësuar dhe propozuar ndryshim/ plotësimin eventual të metodologjisë tarifore.
3	Monitorimi i rrjedhjes së afarizmit të KRU-ve për përmbushjen e caqeve të procesit rregullator të tarifave të vitit 2022.	<p>Është realizuar.</p> <p>Departamenti i tarifave gjatë vitit 2022 ka përcjellur afarizmin e KRU-ve dhe përmbushjen e caqeve nga procesi tarifor 2022.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procesimi i të dhënave për përmbushjen e caqeve tarifore për nëntë-mujorin e vitit 2022 është realizuar. - Krahasimi i realizimit të Planeve të Biznesit të KRU-ve me caqet e aprovuara nga procesi tarifor është analizuar.
<p>Objektivi 3: Harmonizimi i planit të biznesit me planet për menaxhim të aseteve</p>		
1	<p>Aprovimi i planit të biznesit (PB) dhe plani i menaxhimit të aseteve (PMA) të KRU-ve për vitin 2023.</p> <p>Analiza nëse projektet kapitale në PB janë në harmoni me PMA (kriticitetin e aseteve).</p>	<p>Është realizuar.</p> <p>Departamenti i tarifave ka dhënë komentet në planin e biznesit që KRU-të kanë dorëzuar për aprovim për vitin 2023.</p> <p>Departamenti i tarifave ka qenë intensivisht i involvuar në mbështetjen e KRU-ve për hartimin e planit të menaxhimit të aseteve (PMA).</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ARRU ju ka dërguar shkresa KRU-ve dhe ka njoftuar palët e interesit (NjPMNP) që tek KRU Hidrodrini, KRU Gjakova, KRU Mitrovica dhe KRU Bifurkacioni ka diferencë të projeksioneve tek plani i biznesit për vitin 2023 me caqet tarifore të aprovuara për vitin 2023.

		<ul style="list-style-type: none"> - Planet e Biznesit për KRU Prishtina, KRU Hidromorava dhe KRU Hidroregjioni Jugor kanë qenë në harmoni me caqet tarifore të vendosura për vitin 2023. - ARRU ju ka dërguar shkresa të gjitha KRU-ve dhe ka njoftuar palët e interesit (NjPMNP) për mos harmonizim të planit të biznesit dhe të planit për menaxhim të aseteve. - KRU-të kanë hartuar draftet e para të PMA-së dhe i kanë dorëzuar tek ARRU për rishikim dhe aprovim. - Draftet e para të PMA-së janë aprovuar me kusht për KRU Hidrodrini, KRU Hidromorava, KRU Hidroregjioni Jugor dhe KRU Gjakova; PMA-të nuk janë aprovuar për KRU Prishtina, KRU Bifurkacioni dhe KRU Mitrovica.
--	--	--

Synimi Strategjik 4: Përmirësimi i performancës së ofruesve të shërbimeve

Është në mandatin e ARRU të monitorojë, vlerësojë trendin e zhvillimit dhe të performimit të ofruesve të shërbimeve të ujësjellësit & kanalizimit, të raportojë tek institucionet relevante dhe te palët tjera të interesit për gjendjen reale të sektorit dhe sfidat me të cilat ballafaqohet sektori. Në këtë kuptim, ARRU përmes Departamentit për Raportim të Performancës menaxhon mbledhjen e të dhënave financiare, operative dhe atyre të përmbushjes së standardeve të shërbimit nga KRU-të në baza tre-mujore, bën verifikimin (auditimin) e këtyre të dhënave, përpunon të dhënat e mbledhura dhe harton raportet gjysmë vjetore dhe raportet vjetore të performancës so ofruesve të shërbimit. Të dhënat e mbledhura ruhen në databazën e krijuar në MS Access dhe përditësohen me të dhënat tre-mujore që mblidhen nga KRU-të.

Hartimi dhe publikimi i Raportit Vjetor të Performancës për ofruesit e shërbimeve të ujit në Kosovë është raporti me të cilin identifikohet ARRU, por edhe dokument të cilit i referohen të gjithë akterët e sektorit të ujit në Kosovë. Përmes publikimit të këtij raporti, ARRU informon para së gjithash institucionet përgjegjëse të Republikës së Kosovës (Qeverinë dhe Kuvendin e Kosovës) lidhur me trendin e zhvillimit të sektorit të ujit dhe identifikon sfidat kryesore të sektorit që duhet adresuar. Përveç informimit, ky raport ka edhe karakter krahasues dhe garues midis ofruesve të shërbimeve të ujit.

Për verifikimin e saktësisë së të dhënave të raportuara, ARRU organizon vizita të rregullta tek KRU-të për të kontrolluar fletë-pas-flete të gjitha të dhënat e raportuara dhe krahasimin e tyre me të dhënat nga sistemi i kontabilitetit dhe aplikacionet tjera në prani të përfaqësuesve të secilës KRU. Në fund të procesit të auditimit, ARRU harton raportet e auditimit që ndahen me KRU-të. Auditimi i të dhënave bazohet në udhëzuesin e Kontabilitetit Rregullator.

Departamenti i Raportimit të Performancës ka mbështetur Departamentin për Çështje Ligjore dhe Licencim për shqyrtimin e ankesave të konsumatorëve, ka mbështetë Njësinë e Inspektimit në realizimin e inspektimit të ujëmatësve të prodhimit dhe në aktivitete të tjera të organizuara në teren dhe ka mbështetë Departamentin e Tarifave përgjatë procesit të rishikimit të Planit të Menaxhimit të Aseteve (PMA).

Në tabelën 6 janë prezantuar aktivitetet e realizuar gjatë vitit 2022 – kundrejt planifikimeve në Planin e Performancës të vitit 2022 në kuadër të Synimit Strategjik 4.

Tabela 6. Aktivitetet e realizuara gjatë vitit 2021 në kuadër të Synimit Strategjik 4

#	Përshkrimi i aktivitetit	Statusi
Objektivi 1: Monitorimi i performancës të ofruesve të shërbimeve të ujit në Kosovë		
1	Auditimi i të dhënave për treguesit kyç të performancës (treguesit kyç financiar dhe operativ) për vitin 2021.	<p>Është realizuar.</p> <p>Auditimi dhe verifikimi i saktësisë dhe besueshmërisë së të dhënave të raportuara është proces i rregullt vjetor që organizohet tek secila KRU.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planifikimi i vizitave tek KRU-të me qëllim të auditimit dhe verifikimit të besueshmërisë së të dhënave. - Fletat e kontrollit me të dhënat e planifikuara, të realizuara dhe të raportuara krahasohen me të dhënat e gjetura në data bazën e KRU-ve. - Inspektimi dhe verifikimi i praktikave për menaxhim të dhënave dhe rangimi i praktikave për menaxhim të të

		<p>dhënave sipas udhëzuesit për monitorim dhe raportim.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hartimi i raportit të auditimit për secilën KRU, përfshirë gjetjet dhe rekomandimet.
2	<p>Publikimi i raportit vjetor të performancës për KRU-të për vitin 2021.</p>	<p>Është realizuar.</p> <p>Hartimi i raportit vjetor të performancës së ofruesve të shërbimeve të ujit në Kosovë është obligim ligjor i ARRU-së, për të prezantuar para palëve të interesit gjendjen ekzistuese në sektorin e ujit.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procesimi i të dhënave të performancës për KRU-të për vitin 2021. - Raporti i Vjetor i Performancës së Ofruesve të Shërbimeve të Ujit në Kosovë për vitin 2021 është hartuar dhe publikuar në web-faqen e ARRU-së.
3	<p>Organizimi i punëtorisë dhe tryezave të rrumbullakta me të gjitha palët e interesit në sektorin e ujit për të prezantuar të dhënat e performancës.</p>	<p>Është realizuar.</p> <p>Është bërë traditë që raporti vjetor i performancës së ofruesve publik të prezantohet para një audience me pjesëmarrje të palëve të interesit të involvuara në sektorin e ujit.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Punëtorja për të prezantuar të dhënat e performancës për ofruesit e shërbimeve të ujit në Kosovë është organizuar.
4	<p>Mbledhja e treguesve kryesor të performancës nga KRU për vitin 2022, përmbledhja dhe insertimi i tyre në bazën e të dhënave.</p>	<p>Është realizuar.</p> <p>Të dhënat për treguesit kyç të performancës raportohen nga ofruesit e shërbimeve tek ARRU në baza tre-mujore.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të dhënat për treguesit kyç të performancës në për çdo tremujor pranohen nga ARRU dhe insertohen në bazën e të dhënave (në modulën e performancës).
5	<p>Hartimi dhe publikimi i raportit gjysmë-vjetor 2022-H1 të performancës.</p>	<p>Është realizuar.</p> <p>Është bërë praktikë që të hartohen raportet e performancës për gjysmë-vjetorin e parë të secilit vit. Këto raporte shërbejnë për të vlerësuar trendin e performancës së sektorit dhe për të bërë presion tek KRU-të që të punojnë për përmbushje të caqeve të planifikuara.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Raporti 2022-H1 (dhe raporti nëntë-mujor) është hartuar dhe ndarë me KRU-të dhe palët e interesit në sektorin e ujit.

		<ul style="list-style-type: none">- Janë organizuar takime me KRU-të me pjesëmarrje edhe të përfaqësuesve të bordit të drejtorëve të KRU-ve për të prezantuar progresin apo ngecjen tek treguesit kyç të performancës.
--	--	--

Synimi Strategjik 5: Përmirësimi i nivelit të përmbushjes së standardeve të shërbimit

Me qëllim të verifikimit të përmbushjes së Standardeve të Shërbimit sipas Kushteve të Licencës, ARRU përmes Njesisë së Inspektimit, mbështetur edhe nga Departamenti për Çështje Ligjore dhe Licencim dhe Departamenti i Performancës, realizon inspektime të rregullta tek 7 (shtatë) KRU-të. Të dhënat e mbledhura gjatë vizitave inspektuese insertohen në Modulet e Inspektimit dhe përmbledhen në ‘Raportin për Nivelin e Shërbimeve të ofruara nga Ofruesit e Licencuar të Shërbimeve – Përputhshmëria me Kushtet e Licencës’ që publikohet në web-faqen e ARRU-së.

Duke qenë se Raporti përmban rekomandime, i njëjti përveç që do t’i shërbejë sektorit të ujit për të pasur të dhënat e grumbulluara në një databazë unike, në veçanti i shërben ARRU-së që të përcjellë vit pas viti avancimin e ofruesve të shërbimeve në përmbushjen e standardeve të shërbimit dhe kushteve tjera të licencës, si dhe do të jetë bazë për Njësinë e Inspektimit për të iniciuar inspektime më të detajuara për standardet në të cilat nga ky raport identifikon se ka ngecje.

Përveç inspektimit për përmbushjen e Standardeve të Shërbimit dhe Kushteve të Licencës, që është inspektim i rregullt vjetor, njësia e inspektimit planifikon dhe organizon inspektime verifikuese dhe inspektime tematike, për çështje specifike, që janë me interes për ARRU dhe sektorin në përgjithësi.

Inspektimet verifikuese kanë qëllim të konfirmohet niveli i standardeve të shërbimit ku është identifikuar se ka ngecje në përmbushje, për të cilat çështje ka pasur një inspektim paraprak dhe ka pasur rekomandime për përmirësim.

Njësia e inspektimit ka organizuar një inspektim të tillë për rastin e furnizimit me ujë të komunës së Mamushës. Ky aktivitet ka qenë vazhdimësi e inspektimeve të filluara në vitin 2019 dhe 2020, të cilat ishin ndërprerë për shkak të situatës së krijuar nga pandemia. Në vitin 2021 dhe 2022 janë realizuar vizita në terren dhe janë mbajtur disa takime me KRU Hidroregjioni Jugor. Edhe përkundër angazhimeve dhe aktiviteteve të vazhdueshme të KRU Hidroregjioni Jugor, për të siguruar burime të mjaftueshme të ujit për komunën e Mamushës, përpjekjet kanë rezultuar pa sukses.

Gjatë inspektimeve të zhvilluara në terren ARRU ka marrë informata se përveç problemeve me sigurim të burimeve të ujit, edhe rrjeti shpërndarës në Mamushë është i dëmtuar. Duke marrë parasysh të gjithë këta faktorë, njësia e inspektimit, në koordinim me menaxhmentin dhe departamentin për çështje ligjore dhe licencim kanë vendosur që të pezullojë licencën për zonën e shërbimit të Mamushës të KRU Hidroregjioni Jugor deri në fund të vitit 2024.

Njësia e inspektimit gjatë vitit 2022 ka organizuar këto inspektime tematike: Verifikimi i mënyrës së faturimit të konsumatorëve, Inspektimi i ujëmatësve të prodhimit dhe Inspektimi i vëllimit të ujit që furnizohet për pjesën veriore të Mitrovicës.

Verifikimi i mënyrës së faturimit të konsumatorëve: në përgjigje të shtimit të ankesave të konsumatorëve për çështjen e faturimit, ARRU ka realizuar inspektimin për të gjithë ofruesit e licencuar, me qëllim të verifikimit të zbatimit të legjislacionit në fuqi për sa i përket mënyrës së faturimit të konsumatorëve. Për këtë inspektim është përzgjedhur një mostër prej 5% e konsumatorëve – afërsisht 22,000 konsumatorë, me shpërndarje proporcionale sipas regjioneve dhe vendbanimeve. Gjatë këtij inspektimi kultet fetare dhe shkollat janë përzgjedhur të gjitha. Gjatë këtij inspektimi është analizuar ngarkesa volumetrike e konsumatorëve të përzgjedhur për 12 muaj (korrik 2021-qershor 2022). Të dhënat për ngarkesë volumetrike janë marë nga sistemi i faturimit të ofruesve të shërbimit.

Inspektimi i ujëmatësve të prodhimit: matja e ujit të prodhuar është obligim ligjor për ofruesit e shërbimeve. Gjatë inspektimeve të rregullta është vërejtur se nëpër pikat e prodhimit ka të instaluar ujëmatës të tipeve dhe vjetërsi të ndryshme. ARRU në bashkëpunim me Agjencinë e Metrologjisë së Kosovës (AMK) kanë realizuar inspektimin e përbashkët, me qëllim që AMK, si institucion përgjegjës për

instrumentet matëse, të japë opinionin e tyre nëse ujëmatësit e instaluar nëpër pikat e prodhimit plotësojnë standardet teknike.

Inspektimi i vëllimit të ujit që furnizohet për pjesën veriore të Mitrovicës: KRU Mitrovica furnizon me ujë të pijshëm komunën e Mitrovicës së Veriut dhe të Zveqanit. Duke qenë se uji i furnizuar nuk faturohet dhe nuk arkëtohet, ARRU ka organizuar një inspektim, gjatë së cilit janë kontrolluar ujëmatësit me qëllim të verifikimit të funksionalitetit të tyre dhe mënyrës së mbajtjes së shënimeve për vëllimin e ujit që furnizohet në veri.

Udhëheqësja e njësisë së inspektimit ka realizuar edhe këto aktivitete:

- Në bashkëpunim me Institutin Kombëtar të Shëndetit Publik të Kosovës (IKSHPK) dhe ofruesit e shërbimeve, ka qenë e involvuar në hartimin e Planit të Monitorimit të Kualitetit të Ujit dhe të formularit për raportim të dhënave të kualitetit të ujit, që ka qenë kërkesë sipas Udhëzimit Administrativ 10/2021 për cilësinë e ujit të destinuar për konsum njerëzor.
- Person kontaktues i ARRU-së për raportim në Ministrinë e Integritit Europian dhe me Rregullatorin Europian të Ujit (WAREG).

Në tabelën 7 janë prezantuar aktivitetet e realizuar në vitin 2022 – kundrejt planifikimeve në Planin e Performancës në kuadër të Synimit Strategjik 5.

Tabela 7. Aktivitetet e realizuara gjatë vitit 2022 në kuadër të Synimit Strategjik 5

#	Përshkrimi i aktivitetit	Statusi
Objektivi 1: Inspektimi i zbatimit të legjislacionit primar dhe sekondar të ARRU-së		
1	Inspektimi i rregullt i përmbushjes së standardeve të shërbimeve sipas kushteve të licencës (përditësimi i modulit të standardeve të shërbimit).	<p>Është realizuar.</p> <p>Vizitat e rregullta inspektuese për plotësimin e standardeve të shërbimit sipas kushteve të licencës janë realizuar tek 7 KRU-të.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modulet për raportim të përmbushjes së standardeve të shërbimit sipas kushteve të licencës janë rifreskuar (azhurnuar) me të dhëna nga tereni. - Janë identifikuar sistemet rurale të furnizimit me ujë që aktualisht janë nën menaxhim të KRU-ve, por që nuk janë përfshirë në Licencën e Shërbimeve. - Janë identifikuar çështjet problematike që duhet të trajtohen përmes inspektimeve tematike.
2	Përgatitja/ hartimi i Raportit të Plotësimit të Standardeve të Shërbimit dhe përputhshmërisë me kushtet e licencës	<p>Është realizuar.</p> <p>Sipas kornizës ligjore Njësia e Inspektimit është e obliguar të hartojë raportin për përmbushjen e standardeve të shërbimit sipas kushteve të licencës.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Raporti për Nivelin e Shërbimeve të Ujit të Ofruara nga Ofruesit e Licencuar të Shërbimeve –

		Përputhshmëria me Kushtet e Licencës është hartuar dhe publikuar në web-faqen e ARRU-së.
3	<p>Inspektimet tematike dhe përgatitja e raporteve me gjetjet nga inspektimet e kryera.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inspektimi i mënyrës së faturimit të konsumatorëve. 	<p>Është realizuar.</p> <p>Inspektimi tematik lidhur me verifikimin e mënyrës së faturimit të konsumatorëve.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hartimi i planit për realizim të aktivitetit; definimi i numrit dhe shpërndarjes së mostrave për inspektim sipas regjioneve dhe kategorive të konsumatorëve dhe periudha e analizës. - Marrja e të dhënave nga softueri i faturimit të KRU-ve për ngarkesë volumetrike të konsumatorëve të përzgjedhur për inspektim. - Analiza e të dhënave të nxjerra, identifikimi i defekteve të faturimit të konsumatorëve. - Hartimi i raporteve me gjetjet për secilën nga 7 KRU-të. - Organizimi i punëtorisë dhe prezantimi i rezultateve dhe gjetjeve nga inspektimi. - Nxjerrja e rekomandimeve për secilën KRU për të adresuar gjetjet.
	<ul style="list-style-type: none"> - Inspektimi i ujëmatësve të prodhimit. 	<p>Është realizuar.</p> <p>Inspektimi tematik lidhur me verifikimin e funksionalitetit të ujëmatësve të prodhimit.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hartimi i planit dhe koordinimi me Agjencinë e Metrologjisë së Kosovës për realizim të aktivitetit; definimi i numrit vendburimeve për të inspektuar ujëmatësit e prodhimit tek 6 KRU-të. - Vizita në teren, verifikimi i karakteristikave të ujëmatësve të prodhimit: viti i instalimit, funksionaliteti i ujëmatësit dhe konformiteti sipas kërkesave të legjislacionit në fuqi dhe direktivës për instrumentet matëse. - Hartimi i raportit; ndarja e raporteve me KRU-të dhe kërkesa për adresim të gjetjeve për secilën KRU.
	<ul style="list-style-type: none"> - Inspektimi i vëllimit të ujit që furnizohet për Mitrovicën e Veriut 	<p>Është realizuar.</p> <p>Inspektimi i ujëmatësve zonal për matje të ujit që furnizohet në pjesën veriore të Mitrovicës.</p> <p>Treguesit e matjes:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Vizita në teren, kontrollimi i ujëmatëseve me qëllim të verifikimit të funksionalitetit të matjes së ujit e cila dërgohet në pjesën veriore, mënyra e mbajtjes së shënimeve për këtë sasi të ujit, mënyra e faturimit dhe inkasimi.
4	<p>Inspektimi verifikues për plotësimin e kushteve të licencës për komunën e Mamushës.</p>	<p>Është realizuar.</p> <p>Vizita verifikuese në Mamushë për të konfirmuar nëse vërejtjet për furnizim me ujë të kësaj komune janë zgjidhur nga KRU Hidroregjioni Jugor.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vizita në teren dhe takime me KRU Hidroregjioni Jugor për të diskutuar aktivitetet dhe mundësin e ri-vendosjes së furnizimit me ujë për komunën e Mamushës. - Hartimi i vendimit paralajmërues për pezullim të licencës për shërbime të ujit për komunën e Mamushës. - Hartimi dhe dërgimi i vendimit tek KRU Hidroregjioni Jugor për pezullim të përkohshëm të licencës së shërbimit të ujit për komunën e Mamushës.

Synimi Strategjik 6: Sigurimi i qëndrueshmërisë operative dhe financiare të ARRU

Përgjegjësia e Departamentit të Administratës dhe Financave është të përkrahë dhe mbështesë funksionimin dhe monitorimin e brendshëm të ARRU, duke ofruar në menaxhimin e buxhetit dhe financave të autoritetit, menaxhimin me burimet njerëzore dhe asetet e autoritetit, përfshirë edhe aktivitetet tjera logjistike.

Departamenti i administratës dhe financave është përgjegjës që në baza të rregullta vjetore të hartojë raportet financiare për Ministrinë e Financave (Thesarin) dhe për Kuvendin e Kosovës, të përkrahë ofrimin dhe sigurimin e shërbimeve të regjistrimit, menaxhimin e të dhënave, protokolimin, arkivimin dhe klasifikimin e dokumenteve, përditësimin e sistemit të informacionit të ARRU dhe sigurimin e logjistikës.

Departamenti i administratës dhe financave komunikon në baza të rregullta me KRU-të për vjeljen e taksave vjetore të licencimit (TVL), të cilën KRU-të janë të obliguara të paguajnë për funksionimin e ARRU-së. Mirëmbajtja dhe ofrimi i shërbimeve të teknologjisë informative si: mirëmbajtja hardware-it, software-it dhe mirëmbajtja dhe publikimi i lajmeve, informatave dhe dokumenteve në web-faqe të ARRU administrohet po ashtu përmes departamentit të administratës dhe financave.

Në tabelën 8 janë prezantuar aktivitetet e realizuar në vitin 2022 – kundrejt planifikimeve në Planin e Performancës në kuadër të Synimit Strategjik 6.

Tabela 8. Aktivitetet e realizuara gjatë vitit 2021 në kuadër të Synimit Strategjik 6

#	Përshkrimi i aktivitetit	Statusi
Objektivi 1: Zhvillimi dhe avancimi profesional i stafit		
1	Trajnimi i stafit.	<p>Është realizuar.</p> <p>Trajnimi dhe avancimi profesional i stafit, pjesëmarrja në trajnime në fushën e rregullimit të shërbimeve të ujit apo të ngjashme është me shumë rëndësi për zhvillimin e ARRU-së.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizimi dhe pjesëmarrja e stafit në trajnime në fushën e menaxhimit të burimeve njerëzore si dhe në fushën e administrimit të punëve në zyrë (2 zyrtarë janë trajnuar). - Organizimi dhe pjesëmarrja në trajnime të avancuara për përdorim të aplikacionit SQL të 5 analistëve të ARRU-së.
2	Pjesëmarrja në forume dhe konferenca brenda dhe jashtë shtetit.	<p>Është realizuar.</p> <p>ARRU merr pjesë aktive në takimet, konferencat dhe forumet që organizohen nga institucionet vendore dhe organizatat e jashtme.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pjesëmarrja në mbledhjet e Asamblesë së Përgjithshme të WAREG (3 takime) dhe në forumin

		DANUBIS (1 konferencë) dhe forumin e rregullatorëve të IWA-s (1 takim).
Objektivi 2: Planifikimi dhe administrimi operativ dhe financiar		
1	Mbyllja e vitit fiskal 2021 dhe hapja e vitit fiskal 2022.	<p>Është realizuar.</p> <p>Mbyllja e vitit fiskal 2021 dhe hapja e vitit fiskal 2022 është bërë me sukses dhe sipas afateve ligjore.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pasqyrat financiare për vitin 2021 janë audituar dhe dorëzuar tek Ministria e Financave. - Shpenzimet për vitin fiskal 2022 janë inicuar konform procedurave dhe planifikimeve.
2	Monitorimi dhe menaxhimi i buxhetit të ARRU dhe raportimi i rregullt financiar.	<p>Është realizuar.</p> <p>ARRU ka menaxhuar me buxhetin e saj (shpenzimet dhe arkëtimet) në mënyrë shumë të suksesshme.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vjelja e taksës vjetore të licencimit nga KRU-të është realizuar plotësisht – 100%. Gjatë vitit 2022 është arritur të mblidhen edhe borxhet e vjetra nga ofruesit e shërbimeve (referoju raportit financiar). - Plani i shpenzimeve është realizuar mbi 97% krahasuar me planifikimet.
3	Hartimi i Raporteve Financiare për Ministrinë e Financave (Thesarin) dhe për Kuvendin e Kosovës.	<p>Është realizuar.</p> <p>ARRU është e përpikët në hartimin dhe dorëzimin e të gjitha raporteve tek institucionet mbikëqyrëse (Parlamenti i Kosovës dhe Minsitria e Financave - Thesari) konform kërkesave ligjore.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Raporti financiar është hartuar dhe është dorëzuar me kohë tek institucionet relevante (Parlamenti i Kosovës dhe tek Minsitria e Financave).
4	Realizimi i prokurimeve sipas planit.	<p>Është realizuar.</p> <p>Prokurimet që kanë qenë të planifikuara në buxhetin për vitin 2022 janë realizuar duke respektuar procedurat dhe afatet ligjore.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të gjitha mallrat dhe shërbimet e blera janë pranuar nga ARRU gjatë vitit 2022.
5	Regjistrimi dhe mirëmbajtja e aseteve.	<p>Është realizuar.</p> <p>Databaza e aseteve të ARRU-së mirëmbahet duke respektuar procedurat dhe kërkesat ligjore.</p> <p>Treguesit e matjes:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Regjistrimi i asetëve është kryer në fund të vitit 2022 konform kërkesave ligjore. - Lista e asetëve është regjistruar në programin e-Pasuria. - Raporti i vlerësimit të pasurisë dhe raporti për tjetërsim të pasurisë jo financiare është hartuar dhe aprovuar.
6	Sigurimi i qëndrueshmërisë operative dhe financiare të ARRU-së, vjelja e taksave me kohë nga KRU-të.	<p>Është realizuar.</p> <p>ARRU iu faturon KRU-ve taksën vjetore të licencimit (TVL), e cila transferohet në buxhetin e konsoliduar të Kosovës bazuar në kornizën ligjore të aplikueshme.</p> <p>Treguesit e matjes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dërgesa e kësteve mujore tek KRU-të për pagesë të taksës vjetore të licencimit. - Monitorimi i pagesës së faturave nga KRU-të, në rast mos pagese, dërgimi i njoftimeve dhe paralajmërimeve për mos pagesë të TVL. - Hapja e rasteve gjyqësore dhe përmbarrimore ndaj KRU-ve që dështojnë të paguajnë TVL.

5.2 PLANI PËR VITIN VIJUES

ARRU ka dorëzuar Planin Performancës për aktivitetet e planifikuara për vitin 2022 te Kuvendi i Kosovës. Plani i performancës me aktivitetet për vitin 2022 është aprovuar nga Komisioni Parlamentar për Ekonomi, Industri, Ndërmarrësi dhe Tregti më datë 30.11.2022. Më datë 27.01.2023 Komisioni ka shqyrtuar dhe po të njëjtën ditë e ka aprovuar planin e performancës të dorëzuar nga ARRU.

6. SFIDAT DHE REKOMANDIMET

ARRU gjatë vitit 2022 ka punuar me tërë potencialin e vet profesional me të gjitha palët e interesit për avancimin e sektorit të ujit. I tërë angazhimi i ARRU ka qenë në promovimin dhe krijimin e një kulture të bashkëpunimit transparent ndër-institucional, ku secili jep kontributin në fushën e vet të përgjegjësisë. Përkundër arritjeve dhe avancimit të sektorit të ujit nga viti në vit, gjendja ende nuk është e kënaqshme, ka ngecje, por ka edhe hapësirë për përmirësime.

Sfidat të cilat është ballafaqur sektori i ujit e që kanë pasur ndikim edhe te puna dhe funksionimi i ARRU-së janë listuar si në vijim:

Procedimi më tej i draft ligjit për “Autoritetin Rregullator dhe Rregullimin e Shërbimeve të Ujit” i hartuar nga ARRU

- Me këtë draft ligj të propozuar do të definoreshin më qartë përgjegjësitë dhe roli i ARRU-së, do të definoreshin kompetencat dhe funksionet e Autoritetit dhe ofruesve të shërbimeve, do të ri-definoreshin politikat taifore, ne veçanti për sa i përket reflektivitetit të tarifave për shërbimet e ujërave të ndotur, vendosjen e standardeve të shërbimit dhe mbikëqyrjen e zbatimit të këtyre standardeve, mbrojtjen e konsumatorit, monitorimin e performancës së ofruesve të shërbimeve.
- Gjithashtu janë përcaktuar dispozita të qarta që e rregullojnë veprimtarinë e ofruesve të shërbimeve të ujit, me qëllim që të sigurohet transparencë më e madhe në lidhje me performancën e operimit të ofruesve të shërbimeve të ujit dhe ujit me shumicë, si dhe me qëllim që të kemi përmirësim të vazhdueshëm dhe progresiv të kualitetit të shërbimeve.
- ARRU rekomandon që Komisioni Parlamentar të procedojë tutje për procedura të diskutimit dhe debateve publike të draft ligjit për “Autoritetin Rregullator dhe Rregullimin e Shërbimeve të Ujit”.

Rritja e numri të stafit të ARRU-së:

Sfidë me ndikim të madh në operimin efektiv të ARRU-së është vazhdimi i aktiviteteve me numër kaq të vogël të stafit.

- Zgjerimi i vazhdueshëm i zonës së shërbimit të KRU-ve, vetdijësimi i konsumatorëve për t’u ankuar ndaj parregullsive të ofruesve të shërbimeve dhe futja në përdorim i impianteve të përpunimit të ujërave të ndotura në Kosovë ka ndikuar që të shtohet në mënyrë dramatike vëllimi i punës së ARRU. Për këtë arsye në ARRU është e domosdoshme të punësohen në një afat sa më të shkurtër kohor **3 të punësuar të rinjë**: 1 i/e punësuar në Departamentin Ligjor, 1 i/e punësuar në Njësinë e Inspektimit dhe 1 i/e punësuar në Departamentin e Tarifave .
- Rritja progresive e numrit të ankesave që adresohen tek ARRU, qoftë ankesat apo paditë e konsumatorëve kundrejt KRU-ve dhe anasjelltas, ka ndikuar në tej-ngarkesën e ARRU-së për shqyrtim të ankesave dhe pjesëmarrje në seanca gjyqësore. Për të përballuar këtë fluks gjithnjë e në rritje të ankesave në Departamentin për Çështje Ligjore dhe Licenca është i nevojshëm punësimi i një juristi për të trajtuar ankesat e konsumatorëve.
- Njësia e inspektimit është tejet e zënë me inspektimet në teren (inspektimi i përmbushjes së standardeve të shërbimit, realizimi i inspektimeve tematike dhe inspektimi verifikues) për çështje të ndryshme ka shtuar domosdonë për 1 të punësuar (inxhinier) për inspektim të përmbushjes së standardeve të shërbimit në teren.
- Departamenti i tarifave deri në vitin 2020 ishte preokupuar kryesisht me përcaktimin e tarifave vetëm për ujë të pijes. Që nga 2021 e në vijim numër gjithnjë më i madh i impianteve të përpunimit të ujërave të ndotur (IPUN) po futen në operim. Përcaktimi i tarifave për ujëra të ndotur është proces shumë më kompleks dhe kërkon hulumtime dhe analiza më të detajuara për kostot që do të rrjedhin nga operimi

i këtyre impianteve. Rrjedhimisht edhe departamenti i tarifave ka nevojë për 1 inxhinier ose ekonomist për përcaktimin e tarifave për IPUN.

Bashkëpunimi ndër institucional dhe shkëmbimi i të dhënave:

- Komunikimi jo-adekuat midis institucioneve për sa i përket çështjeve të definimit të prioriteteve për investime në infrastrukturë të ujit dhe ujërave të zeza. Shpesh ndodhin investime në infrastruktura të ujit dhe ujërave të zeza të cilat kanë impakt financiar te KRU-të, të cilat investime nuk janë prezantuar me kohë te ARRU gjatë procesit të përcaktimit të tarifave.
- Bashkëpunimi dhe komunikimi me palët e ineteresit për sa i përket integritit të gjitha sistemeve të furnizimit me ujë nën menaxhimin e KRU-ve. Qëllimi është që sistemet e tilla të menaxhohen nga KRU-të dhe mos të përkeqësohet më tej gjendja e tyre në mungesë të operimit dhe mirëmbajtjes adekuate.

Hartimi i planeve strategjike të KRU-ve:

- Sipas kornizës ligjore dhe rregullative, KRU-të janë të obliguara të hartojnë dhe zbatojnë Planin e Biznesit (PB), Planin e Menaxhimit të Aseteve (PMA), Planin Afatgjatë të Investimeve (PAI), Planin për Menaxhimin e Thatësisë (PMTh) dhe Planin për Furnizim me Ujë në Situata Emergjente (PFUSE), Planin për Monitorimin e Kualitetit të Ujit (PMKU).
- ARRU ka vërejtur se KRU-të përveq planit të biznesit të cilin e hartojnë çdo vit dhe i cili është relativisht mirë i përgatitur, ka mangësi të theksuara në hartimin e planeve të tjera, që janë përmendur më sipër. KRU-të nuk kanë hartuar asnjëherë PMA, Plani i Investimeve Afatgjata (PIA) është inicuar në vitin 2018 por që nuk është përfunduar. ARRU do të shiqojë që të ri-aktualizojë hartimin e këtij plani sërish.
- Për vitin 2022 ARRU u kishte kërkuar dhe kishte ofruar mbështetje në hartimin e Planit të Menaxhimit të Aseteve. Drafti i parë i këtij plani është hartuar nga KRU-të dhe është dorëzuar tek ARRU për aprovim. Pas rishikimit të drafteve të para të këtij plani është vlerësuar se dokumentet e dorëzuara duhet të jenë më mirë të përgatitur dhe të jenë të harmonizuar me planet tjera.

7. RAPORTI FINANCIAR

Autoriteti Rregullator për Shërbimet e Ujit financohet nga Taksat Vjetore të Licencës (TVL) të cilat ofruesit e shërbimeve janë të obliguara të paguajnë për shërbimet ndaj ARRU-së. Taksat vjetore të licencës transferohen në Buxhetin e Konsoliduar të Kosovës.

7.1 TË HYRAT

Lartësia e taksave vjetore të licencës për vitin 2022 ka qenë 1.04% të vlerës së faturimit të KRU-ve apo shprehur në vlerë monetare 368,661.26 Euro – siç është prezantuar në tabelën 9.

Tabela 9. Të hyrat e ARRU-së nga TVL

Të hyrat nga Taksat Vjetore të Licencimit (TVL)	Të planifikuara (EURO)	Të arkëtuara (EURO)
Të hyrat nga taksa vjetore e licencimit për vitin 2022	373,903.86	353,770.68
Të hyrat nga përmbaruesi për borgjin e KRU Mitrovica për vitin 2014/2015		16,763.60
Të hyrat sipas marrëveshjes me KRU Mitrovica sipas marrëveshjes 2021		8,424.20
Pagesa e borgjit nga KRU Mitrovica sipas marrëveshjes 2020/2021		24,976.64
Gjithësej	368,661.26	400,935.12

KRU Mitrovica për shkak të pagesës së borgjeve të akumuluarra për vitet paraprake, nuk ka arrite të paguajë shumën prej 16,320.45 € për TVL për vitin 2022, ndërsa KRU Gjakova nuk ka paguar këstin e fundit prej 3,812,73 Euro për TVL për vitin 2022.

Siç mund të shihet, të hyrat e realizuara të ARRU-së për vitin 2021 janë më të larta se sa ato të planifikuara, për shkak të arkëtimit të borgjeve të vjetra prej KRU Mitrovica.

7.2 BUXHETI

Buxheti i ARRU-së është përmbledhur në tabelën 10. Buxheti i planifikuar nga ARRU është aprovuar në tërësi nga Ministria e Financave.

Tabela 10. Buxheti i ARRU-së

Buxheti	I popozuar nga ARRU (EURO)	I aprovuar nga MeF (EURO)
Paga dhe mëditje	242,121.00	242,121.00
Mallra dhe shërbime	122,459.00	122,459.00
Shpenzime kapitale	-	-
Shërbime komunale	6,503.00	6,503.00
Gjithësej	371,083.00	371,083.00

7.3 SHPENZIMET BUXHETORE

Për realizimin e aktiviteteve gjatë vitit 2022 ARRU ka shpenzuar këto shuma sipas aktiviteteve ekonomike:

Tabela 11. Realizimi i shpenzimeve

Shpenzimet	Shpenzimet (EURO)	Suficiti (EURO)	Përqindja e realizimit
Paga dhe mëditje	241,422.52	679.47	99.7%
Mallra dhe shërbime	114,827.54	7,631.46	93.7%
Shpenzime kapitale	-	-	-
Shërbime komunale	3,965.98	2,537.02	60.9%
Gjithësej	360,216.04	10,847.95	97.07%

Deri në fund të vitit kalendarik 2022 (31.12.2022) ARRU nuk ka mundur të bëjë të gjitha pagesat për mallrat dhe shërbimet që ka pranuar deri më këtë datë, për shkak të vonësës së dorëzimit të faturave me kohë nga operatorët. Faturat e papaguara kapin vlerën prej 5,075.26 Euro, të cilat paguhen me buxhetin e vitit 2023.

8. ADRESIMI I REKOMANDIMEVE TË ZYRËS SË AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM

Deri në hartimin e këtij raporti, ARRU nuk e ka pranuar raportin e auditimit nga kompania që ka kryer auditimin e financave për vitin 2022.

SHTOJCA 1: TË DHËNAT E OFRUESVE TË SHËRBIMEVE TË UJIT

Në këtë shtojcë do të jepen disa të dhëna rreth performancës së KRU-ve për vitin 2022. Duhet të sqarohet se treguesit e performancës operative dhe financiare ende nuk janë audituar nga ARRU, pasi ky proces fillon në muajin Prill, pasi të ketë përfunduar periudha e raportimit të KRU-ve tek institucionet përkatëse.

SH-1.1: LICENCAT E PEZULLUARA

Gjatë vitit 2022 ARRU ka pezulluar licencën për shërbime të **KRU Hidroregjioni Jugor për komunën Mamushës** për shkak të mos furnizimit me ujë për periudhë më të gjatë se 1 vit.

SH-1.2: ANKESAT DHE NATYRA E ANKESAVE TË KONSUMATORËVE

Në tabelën 12 është paraqitur numri i ankesave të pranuar nga konsumatorët për vitin 2021 dhe 2022, ankesat që janë zgjidhur nga Komisioni për Zgjidhje të Ankesave të Konsumatorëve (KZAK) dhe numri i proceseve gjyqësore.

Tabela 12. Numri i ankesave të konsumatorëve

#	Përshkrimi i aktivitetit	2021	2022
1	Numri i takimeve të mbajtura të Komisionit për Zgjidhjen e Ankesave të Konsumatorëve (KZAK)	130	104
2	Numri i ankesave të parashtruara nga konsumatorët	272	322
3	Gjithësej numri i ankesave të zgjidhura	252	322
4	Numri i padive të parashtruara nga konsumatorët në gjykatën themelore dhe në gjykatën e apelit	25	54
5	Pjesëmarrja në seanca gjyqësore	27	53

Në tabelën 13 është paraqitur numri i ankesave të zgjidhura nga KZAK për vitin 2022 sipas regjioneve, ndërsa në tabelën 14 është paraqitur natyra e ankesave të konsumatorëve.

Tabela 13. Numri i ankesave të konsumatorëve sipas regjioneve

Përshkrim	Ankesat e zgjidhura sipas muajve (viti 2022)												Gjithësej
	J	Sh	M	P	M	Q	K	G	Sh	T	N	Dh	
KRU Prishtina	12	13	11	19	18	11	12	8	13	30	37	18	202
KRU Mitrovica	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	5
KRU Hidrodrini	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	4
KRU Gjakova	6	0	3	11	2	2	0	1	3	4	2	1	35
KRU Hidroregjioni	1	0	0	0	2	1	1	2	2	0	2	2	13
KRU Bifurkacioni	3	6	4	2	0	3	4	3	8	8	4	3	48
KRU Hidromorava	2	0	1	0	1	0	0	0	0	7	2	2	15
Gjithësej	28	19	21	32	23	17	18	14	26	49	48	27	322

Tabela 14. Numri i ankesave të konsumatorëve sipas regjioneve dhe natyrës së ankesave

KRU	Kontestim i borxhit / mbi-ngarkesë	Faturimi paushall	Mos lexim i rregullt i UM	Kërkesë për parashkrim të borgjit	Të tjera	Gjithsej
KRU Prishtina	162	12	8	2	18	202
KRU Mitrovica	3	0	1	1	0	5
KRU Hidrodrini	4	0	0	0	0	4
KRU Gjakova	25	5	2	1	2	35
KRU Hidroregjioni	10	1	0	0	2	13
KRU Bifurkacioni	42	5	0	0	1	48
KRU Hidromorava	11	3	0	0	1	15
Gjithësej	257	26	11	4	24	322

Tabela 15. Shpërndarja e ankesave sipas kategorive të konsumatorëve

Ankesat	Konsumatorë shtëpiak	Konsumatorë biznes-industri	Konsumatorë institucional	Gjithësej
Numri i ankesave	267	45	8	322

SH-1.3: TREGUESIT E PERFORMANCËS TË OFRUESVE TË SHËRBIMEVE TË UJIT

Cilësia e ujit të furnizuar nga ofruesit e shërbimeve të ujit

Të dhënat lidhur me kualitetin e ujit të raportuara nga IKSHPK në nivel sektori janë përmbledhur në vijim:

- Përshtatshmëria bakteriologjike është 99.3%.
- Përshtatshmëria kimike 98.7%.

Shenim: Rezultatet përfshijnë periudhën Janar-Shtator 2022. Duhet potencuar që ARRU nuk është e kënaqur me vonesën dhe mos gatishmërinë e IKSHPK-së për të ndarë të dhënat e kualitetit të ujit me ARRU-në, përkundër faktit se të dy institucionet kanë të nënshkruar marrëveshjen e bashkëpunimit.

Prodhimi, faturimi dhe uji i pa faturuar (UPF)

Prodhimi i ujit i referohet vëllimit të ujit të përpunuar që është futur në sistem, shitjet e ujit nënkuptojnë ujin që iu është faturuar konsumatorëve, ndërsa uji i pa faturuar nënkupton vëllimin e ujit që nuk është faturuar dhe që nuk sjellë të ardhura (humbjet e ujit). Në figurën 3 është paraqitur vëllimi i ujit të prodhuar, të faturuar dhe të pafaturuar për vitin 2017 ... 2022.

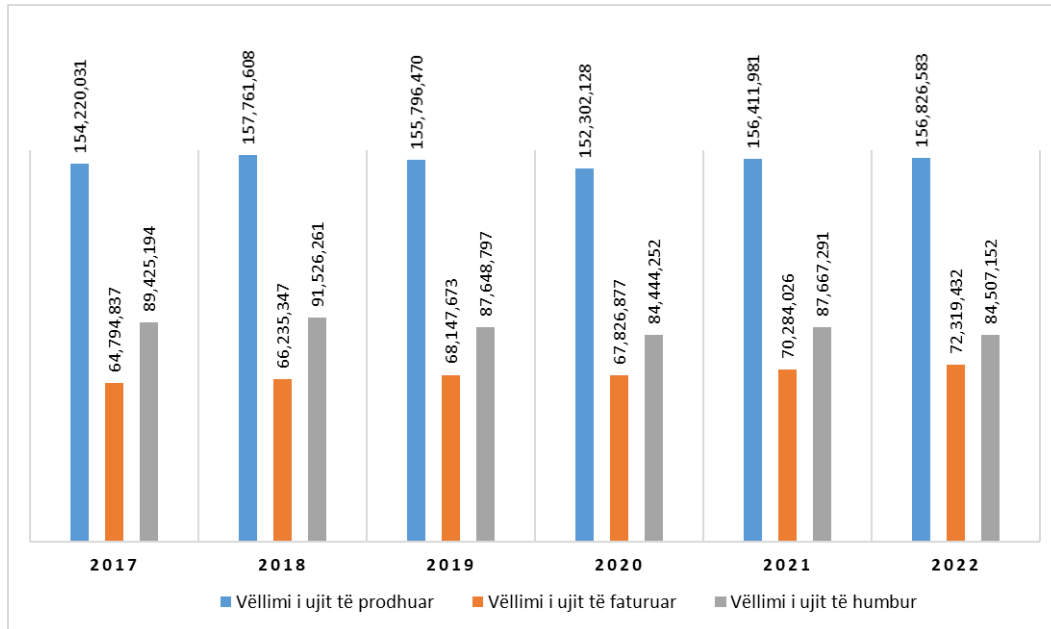

Figura 3. Uji i prodhuar, faturuar dhe i pa faturuar (humbjet e ujit) në nivel sektori

Në vitin 2022 ka një përmirësim për sa i përket rritjes së vëllimit të ujit të faturuar (shitur), që rrjedhimisht ka ndikuar në uljen e ujit të pafaturuar (ujit të humbur).

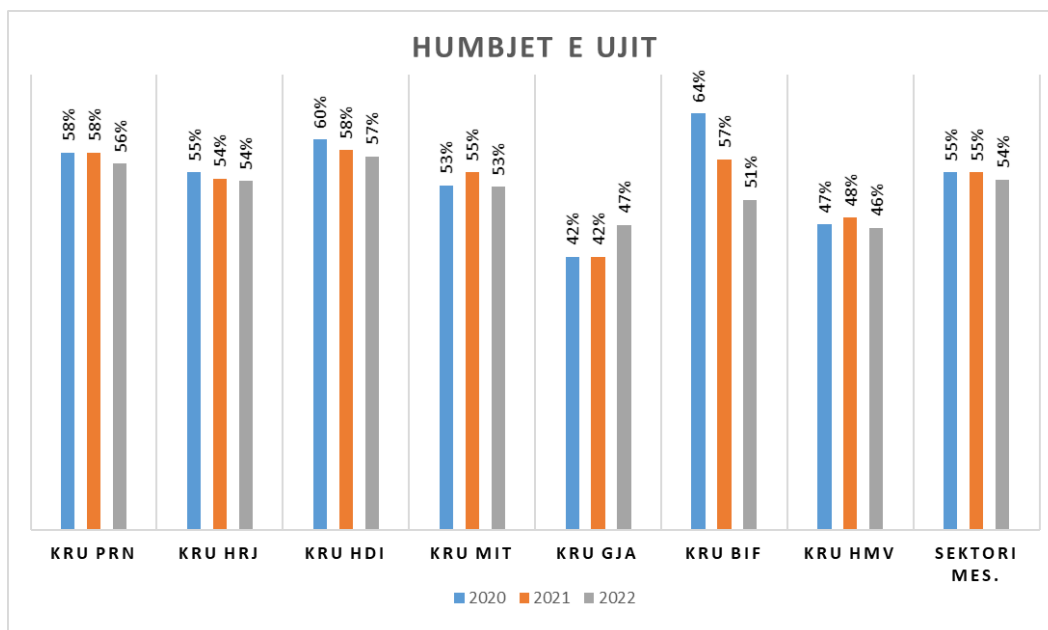

Figura 4. Humbjet e ujit sipas regjioneve (%)

Siç mund të vërehet nga figura 4, përveç tek KRU Gjakova që ka pasur rritje të humbjeve të ujit prej 5%, tek 6 KRU-të tjera është shënuar një ulje e lehtë e UPF.

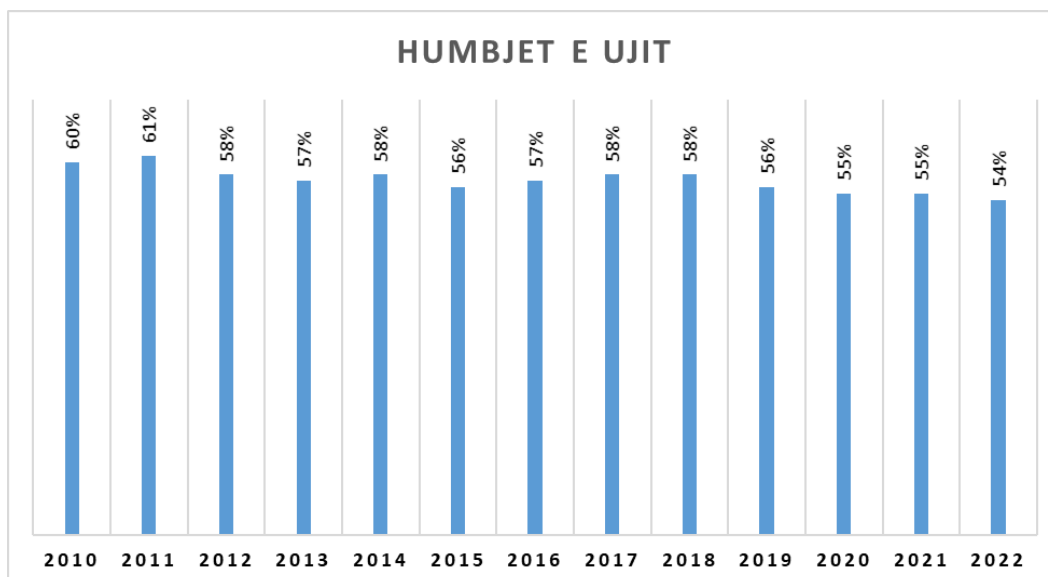

Figura 5. Uji i pa faturuar për sektorin për vitet 2010...2022

Ne nivel sektori gjatë vitit 2022 ka pasur rënie UPF për 1 % (nga 55% në 54%).

Nëse humbjet e ujit shprehen në (m³/konsumatorë/vit) të dhënat janë përmbledhur në tabelën 16:

Tabela 16. Norma e humbjeve të ujit

Humbjet e ujit (m ³ /konsumatorë/vit)					
KRU / Viti	2018	2019	2020	2021	2022
PR	249	225	206	209	194
PZ	199	185	175	170	160
PE	330	307	294	273	259
MIT	528	431	360	345	301
GJA	174	170	152	154	165
FE	201	207	194	140	115
GJI	148	115	94	108	97
Sketori - mes.	261	234	211	200	185

Nga tabela mund të vërehet se KRU Mitrovica (Mitrovicë) dhe KRU Hidrodrini (Pejë) kanë normën më të lartë të humbjeve të ujit për konsumatorë për vit krahasuar me KRU-të tjera në Kosovë. Humbjet më të vogla i ka KRU Hidromorava (Gjilan) për shkak edhe të resurseve të kufizuara të ujit në dispozicion. Edhe sa i përket këtij treguesi, shihet një zhvillim pozitiv në zvogëlimin e humbjeve të ujit.

Për të pasur një pasqyrë rreth kompleksitetit të humbjeve të ujit dhe për të krahasuar nivelin e humbjeve të ujit në Kosovë me shtetet e regjionit (Ballkan) dhe disa nga shtetet e BE, në tabelën 17 janë prezantuar të dhënat për humbjet e ujit.

Tabela 17. Norma e UPF nëpër shtetet e regjionit dhe të BE

Shtetet e regjionit	UPF (%)	Shtetet e evropiane	UPF%
Shqipëria	65%	Gjermania	10%
Maqedonia e Veriut	62%	Finlanda	17%
Mali i Zi	68%	Polonia	25%
Bosna e Hercegovina	45%	Austria	15%
Serbia	42%	Suedia	17%
Kosova	55%	Çekia	20%
		Norvegjia	20%
		Belgjika	19%
		Bullgaria	61%
		Rumania	53%
		Italia	39%
		Franca	25%
		Mbretëria e Bashkuar	18%

Mbulimi me shërbime të ujit dhe ujërave të ndotur

Aktualisht vetëm 79% e popullatës së Kosovës furnizohet me ujë të pijshëm nga kompanitë e licencuara, pjesa tjetër e qytetarëve apo vendbanimeve furnizohen me ujë përmes puseve private apo sisteme ujë-furnizuese që menaxhohen nga komuniteti apo nga komunitat, e që ende nuk janë integruar në strukturat regjionale të KRU-ve. Regjionet që kanë mbulueshmërinë më të ulët me shërbime të ujit të pijshëm janë regjioni i Gjilanit 61%, regjioni i Prizrenit me 66%.

Integrimi i sistemeve ekzistuese rurale të furnizimit me ujë në kuadër të KRU-ve do ta ngriste dukshëm nivelin e mbulueshmërisë me shërbime të ujësjellësit dhe njëkohësisht do të siguronte që mirëmbajtja e

infrastrukturës të jetë në nivel më të mirë, ndërsa kualiteti i ujit të konsumuar të jetë më i sigurtë dhe më i kontrolluar.

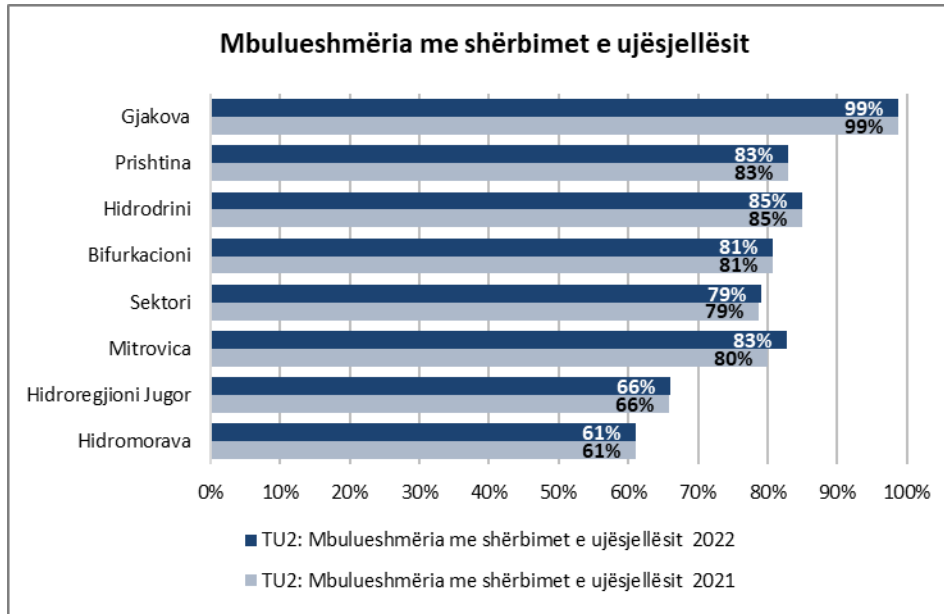

Figura 6. Mbulueshmëria me shërbime të ujit të pijshëm

Për sa i përket mbulueshmërisë me shërbime të ujërave të ndotura, situata është edhe më e rëndë; në nivel sektori mbulueshmëria është 65%, ndërsa mbulueshmëri më të ulët kanë regjioni i Pejës me 45%, regjioni i Gjilanit me mbulueshmëri 50% dhe regjionin e Mitrovicës me mbulueshmëri 60%. Duhet potencuar se ka sisteme të kanalizimit në zonat rurale që ende nuk janë të integruara në kuadër të KRU-ve.

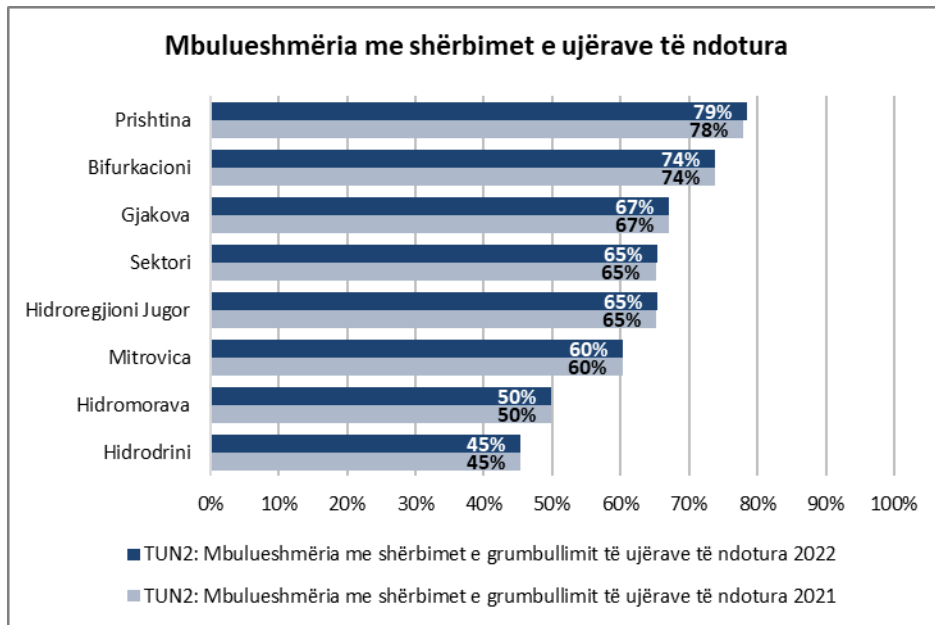

Figura 7. Mbulueshmëria me shërbime të grumbullimit të ujërave të ndotur

Përpunimi i ujërave të ndotur është proces që ka filluar së voni në Kosovë; prej komunave të mëdha aktualisht vetëm në Prizren, Pejë dhe Gjakovë janë ndërtuar impiantet e përpunimit të ujërave të ndotur,

përfshirë edhe disa zona rurale. Në proces të hartimit të studimeve të fizibilitetit dhe tenderimit janë impiantet për komunat e Gjilanit, Mitrovicës dhe Prishtinës. Mbulueshmëria me shërbime të përpunimit të ujërave të ndotur është si në vijim:

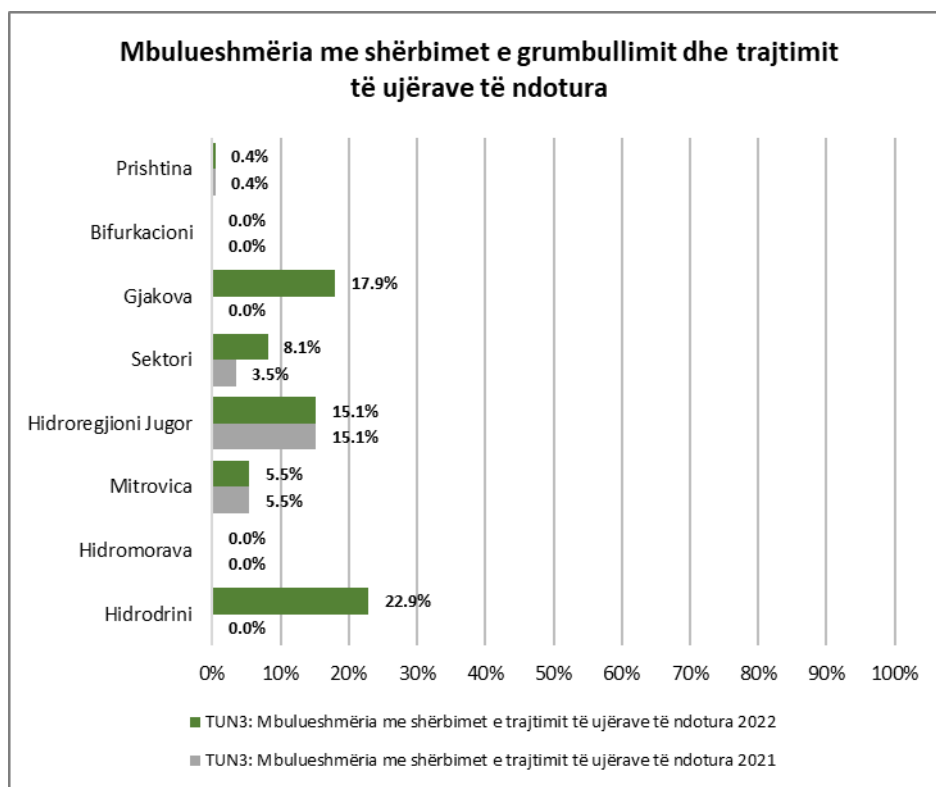

Figura 8. Mbulueshmëria me shërbime të përpunimit të ujërave të ndotur

Numri i konsumatorëve

Nga figura 9 shihet një rritje e shpejtë e numrit të konsumatorëve në zonën e shërbimit, pothuaj dyfishim i numrit të konsumatorëve për 12 vite. Është e qartë se këtë trend të shpejtë të rritjes së numrit të konsumatorëve nuk po mund ta përcjellin KRU-të me infrastrukturë adekuate dhe me nivel të shërbimeve që iu ofrojnë konsumatorëve.

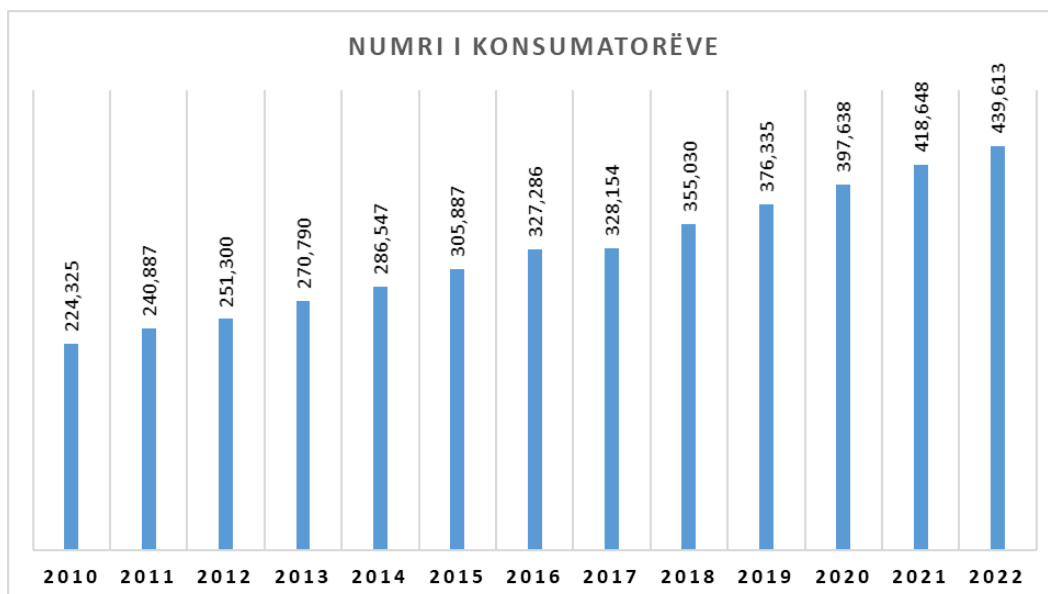

Figura 9. Trendi i rritjes së numrit të konsumatorëve përgjatë viteve

Shkalla e arkëtimit

Efikasiteti i arkëtimit apo shuma e parave të gatshme të mbledhura kundrejt faturimit, matë efikasitetin me të cilin një KRU e konverton produktin e shitur në para. Ky është njëri prej treguesve me domethënës i cili krahas efijencës së faturimit dhe zvogëlimit të humbjeve të ujit, ka ndikim të drejtpërdrejtë në qëndrueshmërinë financiare të kompanive.

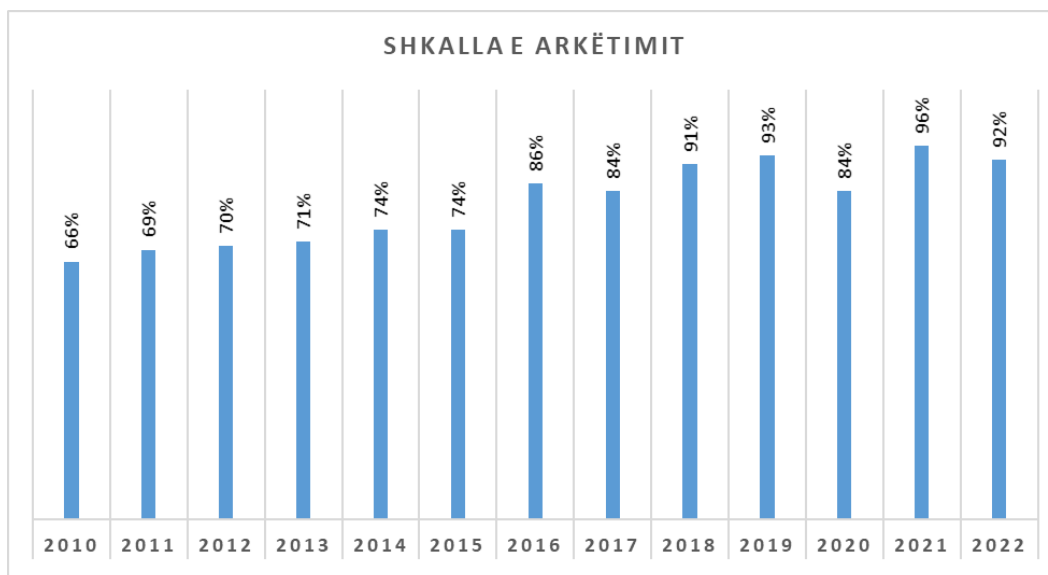
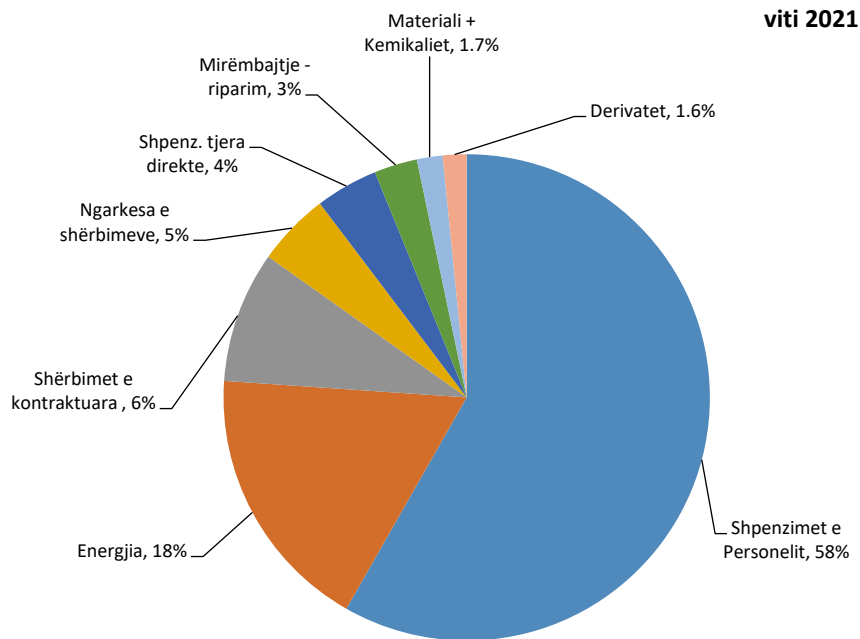
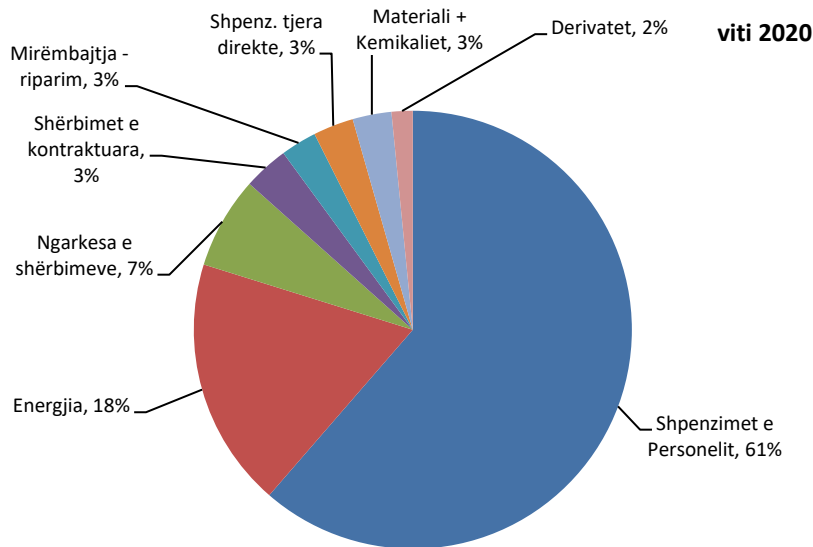

Figura 10. Trendi i arkëtimit përgjatë viteve

Në vitin 2022 është shënuar ulje e shkallës së arkëtimit në raport me vitin 2021; ARRU është në proces të auditimit të dhënave dhe analizimit të treguesve financiar për të kuptuar arsyen e kësaj rënie në arkëtim.

Struktura e shpenzimeve operative

Kontrolli i kostos operative është shumë i rëndësishme në ofrimin e shërbimeve. Dy nga kategoritë kryesore të shpenzimeve janë pagat dhe energjia. Në vitin 2020 këto dy kategori përbënin rreth 79% të shpenzimeve totale operative, në vitin 2021 përbëjnë 76%, e në vitin 2022 përbëjnë 78% të totalit të shpenzimeve operative. Pjesëmarrja e shpenzimeve operative për vitin 2020, 2021 dhe 2022 është dhënë në figurat 11, 12 dhe 13.

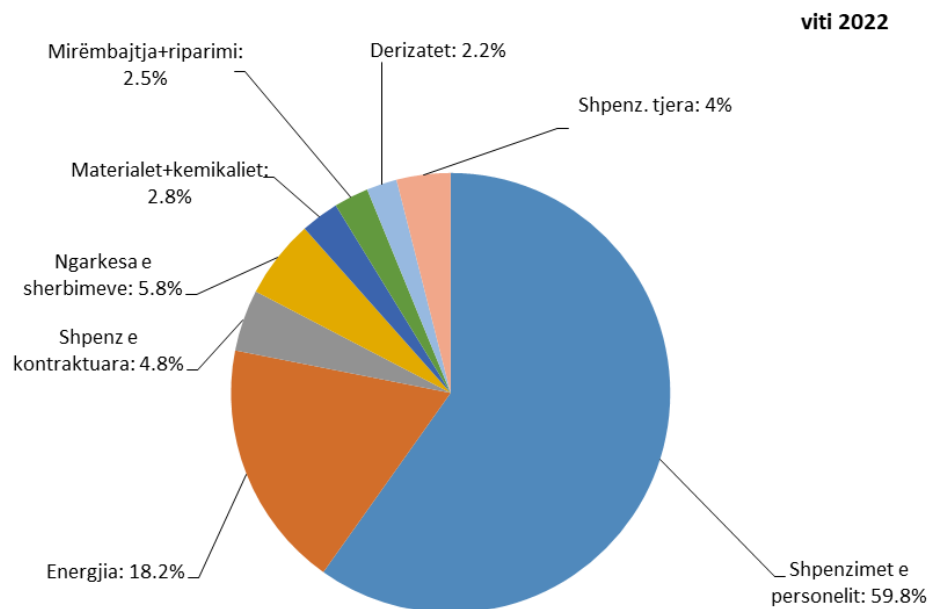

Figura 11, 12 dhe 13. Struktura e shpenzimeve operative

Në tabelën 18 janë përmbledhur të dhënat krahasuese të pjesëmarrjes së shpenzimeve të personelit në totalin e shpenzimeve operative për Kosovë dhe në disa shtete të Evropës.

Tabela 18. Krahasimi i shpenzimeve të personelit dhe energjisë për disa shtete të regjionit

Vendet e Rajonit	Viti	Shpenzimet e personelit (%)
Kosova	2020	61%
Shqipëria ¹	2020	43% ²
Maqedonia e Veriut	2016	54%
Mali i Zi	2020	82%
Bosnja e Hercegovina	2020	59%
Serbia	2020	47%
Kroacia	2015	39%
Bullgaria	2015	37%
Rumania	2020	50.5%
Anglia dhe Uells	2020	20%
Slovakia	2013	31.5%

Efikasiteti i stafit të KRU-ve

Tregon numrin e punonjësve (stafit) të rregullt i angazhuar në shërbime të ujësjellësit dhe të kanalizimit, për të ju shërbyer 1000 konsumatorëve. Sa më e ulët të jetë ky koeficient, tregon efikasitet më të madhe të stafit të KRU-së.

¹ Informacionet e marra nga Raporti i Performancës së ERRU për vitin 2020.

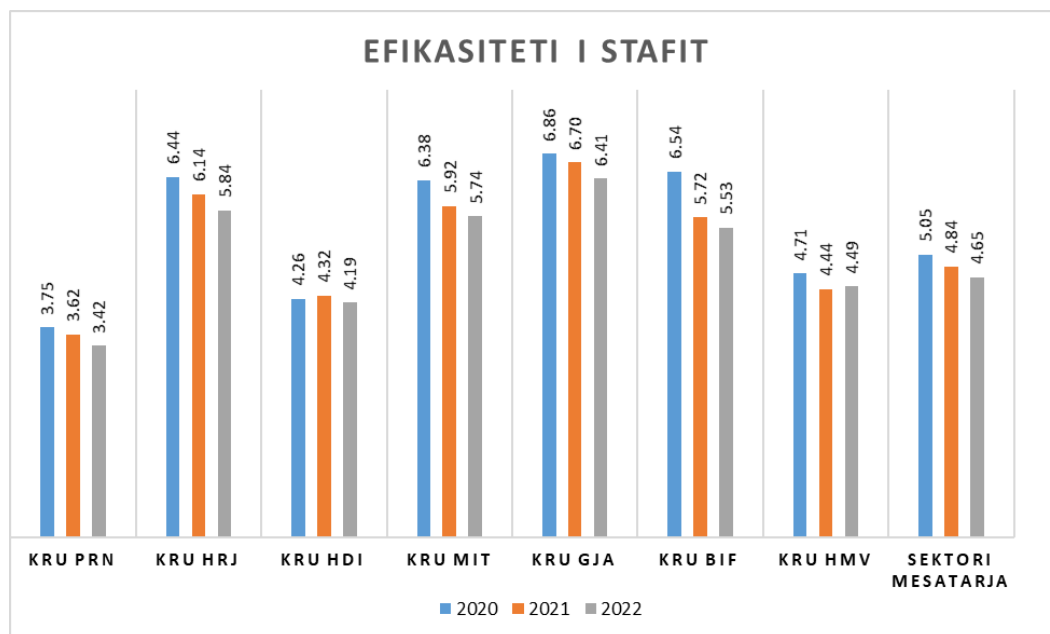

Figura 14. Efiikasiteti i stafit sipas regjioneve

Efiikasiteti i stafit për periudhën 2006-2021 është paraqitur në figurën 14.

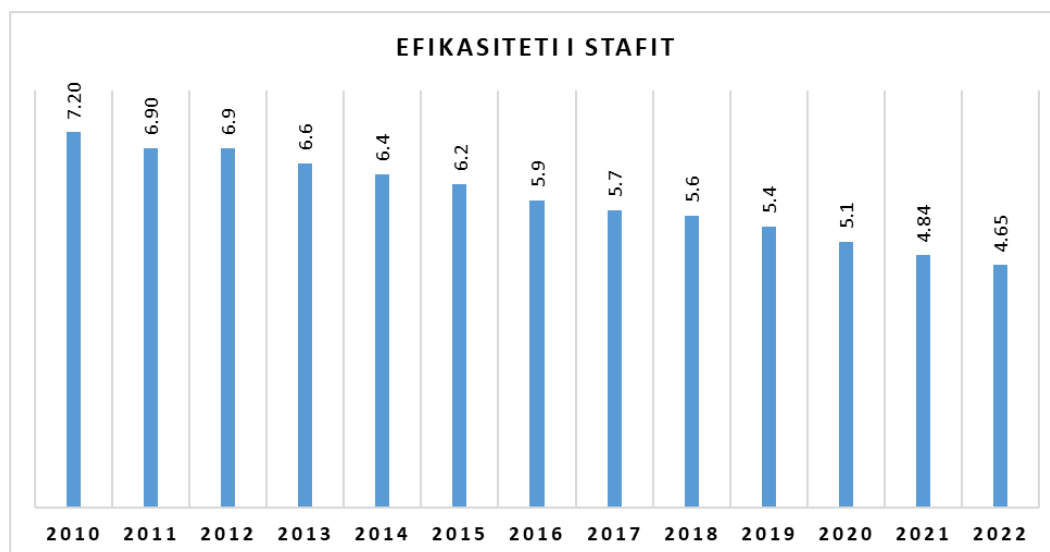

Figura 15. Efiikasiteti i stafit sipas viteve

Në vitin 2022 në raport me vitin 2021, efiikasiteti i stafit në nivel të sektorit është përmirësuar nga 4.84 në 4.65. Përmirësimi i këtij koeficienti vjen kryesisht si rezultat i rritjes së numrit të konsumatorëve të regjistruar në zonën ekzistuese të furnizimit.

Ndërsa krahasimi i efiikasitetit të stafit në Kosovë me shtet e regjionit është paraqitur në tabelën 19.

Tabela 19. Krahasimi i normës së punës dhe efiikasitetit të stafit për disa shtete të regjionit

Shteti	Viti	Norma e punës	Efikasiteti i stafit (staf/1000 kons.)
Kosova	2020	1.28	4.8
Shqipëria	2020	1.03	5
Maqedonia	2016	0.93	3
Mali i Zi	2020	1.93	5
Bosnja e Hercegovina	2020	1.13	7
Serbia	2020	1.02	4
Kroacia	2015	1.11	3

Praktikat e mira ndërkombëtare sugjerojnë një normë më të ulët se 5 punëtorë që ju shërbejnë 1000 konsumatorëve; norma më e lartë se 5 tregon mbi punësim.

Norma e mbulimit të punës

Norma e mbulimit të punës matë aftësinë e një kompanie për të mbuluar kostot operative nga të ardhurat operative. Kjo do të thotë se menaxhimi i qëndrueshëm financiar kërkon që ky raport të jetë më i lartë se 1. Raporti llogaritet duke pjesëtuar të ardhurat operative me kostot operative, përfshirë subvencionin por nuk përfshin mirëmbajtjen kapitale dhe provizionimin e borxheve të këqija.

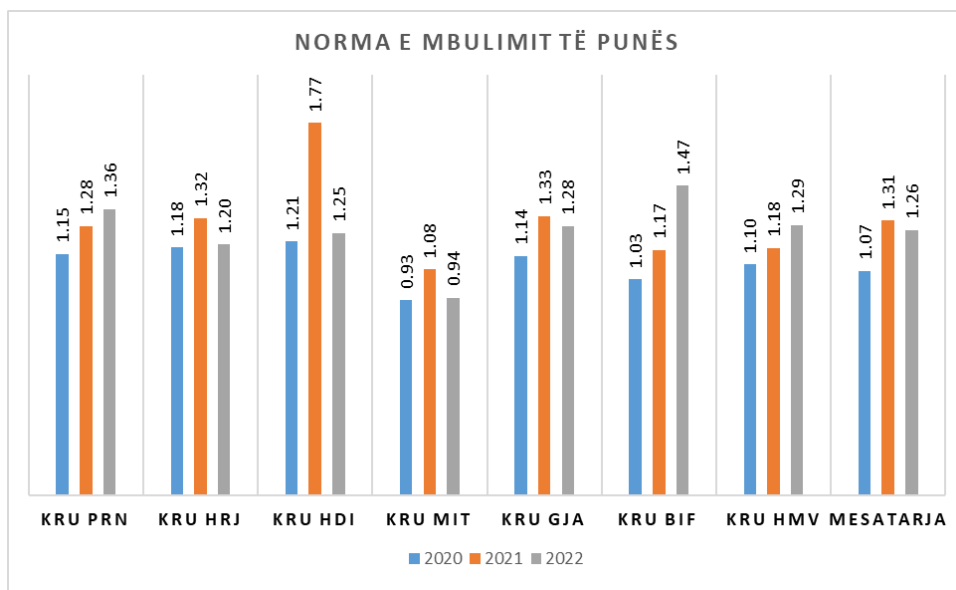

Figura 16. Norma e mbulimit të punës

SHTOJCA 2: TARIFAT PËR UJË DHE UJËRA TË NDOTUR

Në tabelën në vijim janë dhënë tarifat për ujë dhe ujëra të ndotur për të gjitha KRU-të dhe kategoritë e konsumatorëve, përfshirë edhe një krahasim me shtetet e regjionit (për disa qytete).

Kompania	Konsumatorët	Tarifat	Njësia	2022	2023	2024
PR	Shtëpiak	Ujësjetllës	EUR/m ³	0.44	0.44	0.44
		Kanalizim	EUR/m ³	0.06	0.06	0.06
	Jo-shtëpiak	Ujësjetllës	EUR/m ³	0.67	0.67	0.67
		Kanalizim	EUR/m ³	0.13	0.13	0.13
PZ	Shtëpiak	Ujësjetllës	EUR/m ³	0.38	0.38	0.38
		Kanalizim	EUR/m ³	0.14	0.14	0.14
	Jo-shtëpiak	Ujësjetllës	EUR/m ³	0.57	0.57	0.57
		Kanalizim	EUR/m ³	0.32	0.32	0.32
PE	Shtëpiak	Ujësjetllës	EUR/m ³	0.25	0.25	0.25
		Kanalizim	EUR/m ³	0.14	0.14	0.14
	Jo-shtëpiak	Ujësjetllës	EUR/m ³	0.37	0.37	0.37
		Kanalizim	EUR/m ³	0.31	0.31	0.31
MIT	Shtëpiak	Ujësjetllës	EUR/m ³	0.36	0.36	0.36
		Kanalizim	EUR/m ³	0.09	0.09	0.09
	Jo-shtëpiak	Ujësjetllës	EUR/m ³	0.54	0.54	0.54
		Kanalizim	EUR/m ³	0.20	0.20	0.20
GJA	Shtëpiak	Ujësjetllës	EUR/m ³	0.37	0.37	0.37
		Kanalizim	EUR/m ³	0.14	0.14	0.14
	Jo-shtëpiak	Ujësjetllës	EUR/m ³	0.56	0.56	0.56
		Kanalizim	EUR/m ³	0.30	0.30	0.30
FE	Shtëpiak	Ujësjetllës	EUR/m ³	0.37	0.37	0.37
		Kanalizim	EUR/m ³	0.10	0.10	0.10
	Jo-shtëpiak	Ujësjetllës	EUR/m ³	0.55	0.55	0.55
		Kanalizim	EUR/m ³	0.22	0.22	0.22
GJI	Shtëpiak	Ujësjetllës	EUR/m ³	0.35	0.35	0.35
		Kanalizim	EUR/m ³	0.08	0.08	0.08
	Jo-shtëpiak	Ujësjetllës	EUR/m ³	0.52	0.52	0.52
		Kanalizim	EUR/m ³	0.17	0.17	0.17

Krahasimi i tarifave për shërbimet e ujit në Evropë (2022)

Shteti	Tarifa (Euro/m ³)
Moldavia	0.46
Kosova	0.58
Maqedonia e Veriut	0.59
Shqipëria	0.81
Ukraina	0.95
Bullgaria	1.45
Rumania	1.71
Spanja	1.81
Lituania	2.36
Slovenia	2.37
Sllovakia	2.44
...	
Gjermania	4.73
Norvegjia	4.78
Skocia	4.95
Belgjika	4.99

Adresa e ARRU

Autoriteti Rregullator për Shërbimet e Ujit

Rruga: Ali Pashë Tepelena, Nr. 1

E-mail: info@arru-rks.org

Ueb: <http://www.arru-rks.org/>